

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 12 JANVIER 2023

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 12 JANUARI 2023

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 20 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 14.20 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Alexander De Croo, Tinne Van der Straeten.

Délégation étrangère Buitenlandse delegatie

J'ai le plaisir de saluer en tribune une délégation de la République démocratique du Congo, sous la conduite de Son Excellence M. Christophe Mboso, président de l'Assemblée nationale congolaise.

Chers collègues, je vous souhaite la bienvenue dans cette Assemblée. Et je vois que vous êtes bien encadrés!
(*Applaudissements*)

01 Ordre du jour

01 Agenda

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 11 janvier 2023, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 11 januari 2023 heeft u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Scrutin sur les naturalisations

Geheime stemming over de naturalisaties

L'ordre du jour appelle le scrutin sur les naturalisations. **(3057/1-2)**

Aan de orde is de geheime stemming over de naturalisaties. **(3057/1-2)**

Je vous propose de procéder au vote secret en salle 3, où seront distribués les bulletins de vote, à partir de maintenant jusqu'à 17 h 00.

Ik stel u voor over te gaan tot de geheime stemming in zaal 3, waar de stembiljetten zullen worden rondgedeeld, vanaf nu tot 17.00 uur.

Les membres sont priés de déposer la proposition de lois de naturalisation dans l'urne.

De leden worden verzocht het voorstel van naturalisatiewetten te deponeren in de stembus.

La proposition de lois de naturalisation ne peut pas être signée.

Het voorstel van naturalisatiewetten mag niet ondertekend worden.

Le membre qui n'entend pas accorder la naturalisation à un demandeur biffera le nom de l'intéressé sur la liste qui lui a été remise.

Wanneer een lid gekant is tegen de naturalisatie van een aanvrager schrapte hij de naam van de belanghebbende op de lijst die hem werd bezorgd.

Dès que le scrutin est clos, je vous propose de procéder au dépouillement du scrutin dans la salle 3, en présence des scrutateurs.

Zodra de geheime stemming gesloten is, stel ik u voor dat de stembiljetten van de geheime stemming geteld worden in zaal 3, in aanwezigheid van de stemopnemers.

Je propose pour cela de désigner les deux membres les plus jeunes, M. Mathieu Bihet et Mme Chanelle Bonaventure.

Ik stel voor om hiervoor de jongste twee leden aan te wijzen, de heer Mathieu Bihet en mevrouw Chanelle Bonaventure.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Questions

Vragen

02 Samengevoegde vragen van

- Bert Wollants aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het energiebeleid" (55003116P)
- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het akkoord over de kerncentrales" (55003117P)
- Kris Verduyckt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het akkoord met ENGIE en het uitblijven van gevolgen voor de energiefactuur" (55003119P)
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het akkoord met ENGIE en het uitblijven van gevolgen voor de energiefactuur" (55003122P)
- Georges Dallemagne aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het akkoord met ENGIE" (55003124P)
- Reccino Van Lommel aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het akkoord met ENGIE en de gevolgen voor de energiefactuur" (55003125P)
- Jean-Marie Dedecker aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het akkoord met ENGIE en het energiebeleid" (55003128P)
- Christian Leysen aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De energiestrategie voor ons land in het licht van het akkoord met ENGIE" (55003129P)
- Leen Dierick aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het akkoord met ENGIE" (55003132P)
- Malik Ben Achour aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het onder controle houden van de energieprijzen" (55003133P)
- Samuel Cogolati aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "Het akkoord met ENGIE" (55003137P)

02 Questions jointes de

- Bert Wollants à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La politique énergétique" (55003116P)
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'accord sur le nucléaire" (55003117P)
- Kris Verduyckt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'accord avec ENGIE et l'absence d'incidence sur la facture énergétique" (55003119P)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'accord avec ENGIE et l'absence d'incidence sur la facture énergétique" (55003122P)
- Georges Dallemagne à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'accord avec ENGIE" (55003124P)
- Reccino Van Lommel à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'accord avec ENGIE et les effets sur la facture énergétique" (55003125P)
- Jean-Marie Dedecker à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'accord avec ENGIE et la politique énergétique" (55003128P)
- Christian Leysen à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La stratégie énergétique de notre pays à la lumière de l'accord avec ENGIE" (55003129P)
- Leen Dierick à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'accord avec ENGIE" (55003132P)
- Malik Ben Achour à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La maîtrise des prix de l'énergie" (55003133P)
- Samuel Cogolati à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "L'accord avec ENGIE" (55003137P)

02.01 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de eerste minister, maandag hebt u het akkoord met ENGIE, of toch wat ervoor moet doorgaan, gepresenteerd. Het is een verzameling van losse eindjes die uitblinken in vaagheid. U zult daardoor vandaag dus absoluut niet op de vragen kunnen antwoorden, aangezien er over heel veel zaken gewoon nog niets beslist is.

U weet bijvoorbeeld niet wat het kostenplaatje is, maar u zegt vandaag wel dat het geen impact zal hebben op de energiefactuur. Zonder een akkoord over de bedragen kunt u echter helemaal niets beloven. Hetzelfde geldt voor de centrales die in 2026 moeten beginnen draaien. U hebt daarvoor geen garanties. Het bedrijf ENGIE zegt dat het zijn uiterste best zal doen, maar dat is wel het minste wat het kan doen. U kunt daar evenwel niet mee verder.

Wat wel duidelijk is, is waarover dit akkoord allemaal niet gaat. Het gaat niet over een verlenging van bijvoorbeeld 20 jaar. Het gaat ook niet over de andere centrales die kunnen worden verlengd, hoewel veel van uw coalitiepartners dat hebben gevraagd. Kortom, u hebt beslist om niet te veel te beslissen. Daar komt het op neer.

We zijn dat wel stilaan gewoon van uw regering. U weet echter ook dat wij u al twee jaar waarschuwen voor dat uitstelgedrag. Dat heeft er namelijk voor gezorgd dat u nu in de penarie zit. Als u twee jaar geleden was begonnen, had u vandaag wel zicht gehad op het kostenplaatje. Dan had u wel garanties kunnen geven voor

de stroomvoorziening vanaf 2025-2026. Dat zijn dingen die u vandaag allemaal niet kunt en dat hebt u helemaal te danken aan uw eigen regering, met dankbare groeten van de groene partijen in uw regering.

Mijnheer de eerste minister, wat legt uw regering vandaag nu eigenlijk op tafel? Welke garanties kunt u geven, zolang u geen akkoord hebt over de centen? Zal er gesproken worden over een verlenging van 20 jaar? Is er gesproken over de verlenging van andere centrales? Wanneer gebeurt dat? (...)

02.02 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, alléluia, nous sommes le 12 janvier 2023, et vous avez quelque chose qui ressemble à un accord entre l'État belge et ENGIE. Cela ressemble à un accord parce que, soyons honnêtes, c'est un deal en pointillé qui doit être confirmé en mars – sur la fameuse question des déchets – et puis en juin.

Surtout, pour qu'on rallume peut-être deux réacteurs en novembre 2026, il faudra que, jour après jour et semaine après semaine, tout se passe comme prévu dans un dossier où, jusqu'ici, rien ne s'est jamais passé comme prévu! Il est donc raisonnable d'être sceptique.

Certes, il valait mieux un accord plutôt que rien. Il serait injuste de ne pas reconnaître le travail qui a été fait et il faut saluer un pas important en termes de partenariat public-privé qui inspirera peut-être – je l'espère – le futur de notre politique énergétique.

Mais, dans votre non-accord, il y a quand même deux vices de construction majeurs. Le premier, c'est la fameuse limitation à dix ans seulement. Quitte à se lancer dans des travaux de négociation aussi difficiles, aussi ardues, aussi éreintants, quitte à mobiliser des ingénieurs, du combustible, il eût fallu évidemment le faire d'emblée pour vingt ans! Nous savons que les deux réacteurs en question sont techniquement tout à fait prolongeables pour vingt ans. Je vous fiche mon billet que, pour ne pas l'avoir fait, pour l'avoir fait "à la belge", pour avoir choisi la facilité, on va se retrouver dès 2025 dans une discussion pour savoir ce qu'on fait après 2035 ou si on se résout, dès cette date, à ne plus avoir de centrale nucléaire du tout.

Le deuxième problème, c'est ce qui commence à devenir la question de l'hiver angoissant de 2025. En principe, en théorie, nous n'aurons plus aucun réacteur allumé à cette date. Et à l'heure où nous parlons, il n'y a toujours pas ni la moindre première pierre d'une centrale au gaz prévue par le CRM ni le moindre début d'un accord sur la prolongation d'autres centrales.

J'ai une seule question aujourd'hui. Qu'allez-vous prévoir pour qu'il n'y ait pas de rupture d'approvisionnement à l'hiver 2025?

02.03 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de premier, mevrouw de minister, de betaalbaarheid, de betrouwbaarheid en de voorradigheid van energie zijn belangrijke uitgangspunten van ons energiebeleid. Door de oorlog in Oekraïne kunnen we dat vandaag echter niet garanderen, want de prijzen en de bevoorrading staan onder druk. De ons omringende landen komen in de problemen. We hebben in ons land moeten ingrijpen en het akkoord dat u deze week hebt gesloten is een belangrijke stap.

Mijnheer de premier, laat hen maar roepen, want ik weet dat de onderhandelingen niet makkelijk zijn geweest. Ze werden immers niet voorbereid door een vorige regering en ze moeten worden gevoerd met een internationaal bedrijf, dat het spel natuurlijk keihard speelt. Het is daarom belangrijk om die afspraken zwart op wit op papier te hebben. Die afspraken gaan over de ontmanteling van onze kerncentrales, over de kosten van de berging van het kernafval, maar ook over de kosten om die twee kerncentrales binnenkort *up and running* te krijgen, zodat ze weer operationeel zijn.

Wat voor ons niet door de beugel kan, is dat een bedrijf dat vandaag ontzettend veel winst maakt de kosten naar de gewone man doorschuift. Dat kan voor ons de bedoeling niet zijn. Vooruit heeft de betaalbaarheid van dit dossier steeds zeer belangrijk gevonden. Er mogen hierdoor geen nieuwe taksen aan de energiefactuur worden toegevoegd. Energie is voor ons een basisproduct en geen luxeproduct. Verwarming, de was doen, koken: dat zijn geen luxezaken, maar absolute basisactiviteiten en dat moet ook zo blijven.

Mevrouw Van der Straeten heeft deze week het akkoord toegelicht in de commissie en er werd niets over nieuwe taksen gezegd. Later meenden anderen dat wel in het akkoord te hebben gelezen. Het zou dus goed zijn om nu eens en voor altijd duidelijkheid te scheppen over het feit dat de kosten worden gelegd bij hen die

straks voordeel halen uit het akkoord en niet bij de gewone man. Kunt u bevestigen dat dit het resultaat zal zijn van het finale akkoord dat u in maart wilt sluiten?

02.04 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, net zoals de andere leden hebben wij de deal kunnen lezen die u de voorbije dagen met ENGIE hebt gesloten. Er zijn daarbij twee zware vraagtekens te plaatsen.

Ten eerste, inzake het kernafval wordt hier altijd gesteld dat de vervuiler betaalt. Dat maken wij elke dag mee. Wanneer wij onze vuilzak buitenzetten, moeten wij daarvoor betalen. De vervuiler betaalt, is een heilig principe, zowel van de liberalen als van de groenen. Dat geldt echter ineens niet meer voor multinationals en al zeker niet voor ENGIE. Hier in de Kamer is de voorbije maanden door alle partijen meermaals beloofd dat ENGIE zou betalen voor al het kernafval. Dat is hier plechtig beloofd. Wat blijkt nu echter, wanneer wij de deal lezen? Het blijkt dat wij eigenlijk zullen betalen. Wij zullen alleszins betalen voor een deel van het kernafval.

Het tweede probleem in de deal is de vraag wie de verlenging zal betalen. Zal ENGIE de verlenging bekostigen? In de jaren '80 hebben wij onze elektriciteit al duur betaald, omdat wij onze kerncentrales moesten afbetalen. Toen werden ze overgenomen door ENGIE en Electrabel. De voorbije twintig jaar werd 15 miljard euro winst gemaakt op de Belgische kerncentrales. Nu werd door de huidige crisis een overwinst van 9 miljard euro geboekt. Wij zouden dus mogen verwachten dat de verlenging niet nogmaals door ons moet worden betaald, maar dat het ENGIE is die ze zal bekostigen. Wat blijkt echter wanneer wij het akkoord lezen? Ook de verlenging zullen wij moeten betalen. Op welke manier, dat weten wij nog niet. Er komt ofwel een extra belasting op onze elektriciteitsfactuur, ofwel wordt een en ander gewoon betaald uit de algemene begroting via de belastingen.

Mijn twee vragen aan jullie zijn dus heel duidelijk.

Ten eerste, kunt u mij garanderen dat de maximumfactuur voor het afval enkel gaat over die twee reactoren of gaat het over alle afval? (...)

02.05 Georges Dallemagne (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, vous nous avez communiqué ce document après notre réunion de commission; c'est bien joué! Vous nous avez parlé d'un accord. Or ce n'en est pas un, mais bien une feuille de route qui, dans le meilleur des cas, est rédigée pour déboucher sur un accord au 30 juin. Pas à la mi-mars; au 30 juin! J'ai ce document sous les yeux: il est truffé de conditionnels. Nous ne savons donc pas si nous aboutirons à un accord au 30 juin, nous l'espérons simplement.

Ensuite, à cette même date, on espère pouvoir redémarrer les réacteurs en novembre 2026. En réalité, ce n'est pas raisonnable, car nous savons déjà que ce ne sera pas possible. Du reste, si on lit bien ce document, on peut voir en bas de la page 3 qu'ENGIE pourrait être sanctionné en cas d'absence de redémarrage des réacteurs au 1er novembre 2027 et de faute lourde ou de négligence de la part de l'entreprise. Bref, il est évident que l'on nous annonce un scénario pour l'hiver 2027-2028 plutôt que pour l'hiver 2026. Il faut arrêter de tromper les citoyens à ce sujet.

Et puis, enfin, en ce qui concerne ce passif nucléaire, on nous affirme que le principe pollueur-payeur serait garanti. Or, simultanément, le groupe Ecolo-Groen nous répète sans arrêt que cela prendra 300 000 ans. Comment peut-on soutenir ces deux arguments en même temps? Si cela dure 300 000 ans, il est évident qu'ENGIE ne payera pas la facture. Il convient donc de se demander quelle sera la part que nous allons supporter dans ce passif nucléaire.

Mes questions seront très simples, monsieur le premier ministre, madame la ministre.

Il vaut mieux s'attendre à un hiver difficile en 2025 qu'en 2026 et en 2027. Comment vous y préparez-vous? Quelle stratégie avez-vous élaborée en ce sens?

Ensuite, combien cette co-entreprise dans laquelle nous allons investir – ce qui est une très bonne chose – coûtera-t-elle à la Belgique?

Enfin, s'agissant du passif nucléaire, comment garantir que la facture ne soit pas à la charge des citoyens?

Nous ne devons pas travailler sur dix ans à partir de deux réacteurs, mais défendre une vision beaucoup plus ambitieuse. (...)

02.06 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de eerste minister, ik zag afgelopen maandag blijde gezichten op de persconferentie. Ik denk nochtans dat weinig mensen wild werden van het akkoord. Ik was er zelf ook niet wild van, want ik had veel meer verwacht dan dit.

Wat weten we na één jaar? ENGIE engageert zich om mee te werken aan een aantal studies en de Belgische Staat zal participeren in een nieuwe vennootschap voor de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3, maar het belangrijkste weten we helemaal niet. We hebben namelijk geen enkele garantie dat de werken tegen november 2026 klaar zullen zijn. Wij hebben ook geen enkele garantie in het contract dat de rekening niet naar de energiefactuur zal worden doorgeschoven. We weten verder nog helemaal niets over het maximumplafond voor de factuur van het kernafval. Er is zelfs niet eens gebruikgemaakt van de opportuniteit om de investering over 20 jaar te spreiden in plaats van over 10 jaar.

Premier, u hebt tien vogels in de lucht maar geen enkele in de hand. We wachten ondertussen al een jaar en nu moeten we nog eens maanden op de rest van het akkoord wachten. Het is inderdaad een complex dossier, maar u hebt dat zelf nodeloos complex gemaakt door uw jarenlange getreuzel. U hebt zich met de rug tegen de muur laten zetten. De bevoorradingszekerheid is niet gegarandeerd in de winter van 2025 en ook niet in de winter van 2026.

Premier, wanneer zal het volledige financiële plaatje duidelijk zijn? Welke garanties hebt u voor de bevoorradingszekerheid in de winter van 2025 en 2026? De studies voorspellen immers echt wel problemen. Wat zullen we doen als de werken niet klaar zijn tegen november 2026? Waarom kiest u niet voor een verlenging met 20 jaar in plaats van 10 jaar? Kunt u mij klaar en duidelijk zeggen of de levensduurverlenging al dan niet in de energiefactuur wordt doorgerekend?

02.07 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de premier, mevrouw de minister, u hebt er een zootje van gemaakt. Dat heb u niet alleen gedaan, maar ook de vorige regering door vijf van de zeven kernreactoren te sluiten. Uw regering is wel de echte schuldige voor het welvaartsverlies dat we momenteel lijden. In 2020 nam u namelijk de dogmatici van Ecolo-Groen aan boord en moest u de twee kerncentrales sluiten, tegen het advies van iedereen in.

Het Internationaal Energieagentschap voorspelde al in 2021 in zijn rapport – dat ik heb gekregen – dat we onze kerncentrales operationeel moesten houden en hun levensduur moesten verlengen. Wat heeft uw kabinet echter gedaan, mevrouw de minister? Het heeft het rapport bijgewerkt om ons te misleiden. Mijnheer Van Hecke, u mag de authenticiteit controleren als grootinquisiteur en u kunt er mij straks eens over aanspreken. Mevrouw de minister, u hebt dus een officieel rapport van het Energieagentschap bijgewerkt om toch maar de sluiting door onze strot te duwen. Nu zitten we bijgevolg met de gebakken peren.

U bent met uw broek op uw knieën naar Parijs gekropen om toch nog een akkoord uit de brand te kunnen slepen. Zoals mijn collega daarnet al zei, is er eigenlijk geen akkoord, maar een overeenkomst. Men zal beginnen werken en een studie maken.

Ik zal mijn vragen dan ook kort houden.

Zullen we in de winter van 2025-2026 dikke truien moeten aantrekken en kaarsen moeten aansteken? Elia zegt namelijk vandaag al dat we 900 tot 1.200 megawatt productiecapaciteit te kort zullen komen.

Wie zal uw feestje betalen? We hebben reeds 40 miljard euro aan groenestroomcertificaten betaald voor de groene utopieën. Er komen er zo nog. Nu komt er ook nog 40 miljard euro voor de sluiting van de kerncentrales bij. Wie zal dat betalen?

02.08 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, verloren maandag was dit jaar geen verloren dag. Er werd een akkoord, zogenaamde *heads of terms*, gesloten met ENGIE over de levensduurverlenging van twee kerncentrales. Niet alles is uitgewerkt en afgeklopt, maar dat kan ook niet in één beweging voor zo'n complexe, hoogtechnologische en kritieke installatie als een kerncentrale. Iets anders beweren getuigt van onkunde of naïviteit zonder weerga. Men kan van alles beweren over de regering,

maar zij slaagt er wel in om knopen door te hakken en stappen te zetten waar vorige regeringen dat niet deden.
(Applaus en tumult)

Bovendien halen pragmatisme en gezond verstand het van dogmatisch denken, wat de oppositiestemmen ook mogen beweren. Met het opsommen van rampscenario's of het herschrijven of negeren van de wil van de geschiedenis lost men niets op. Ik zou als ondernemer ook nooit iets hebben gerealiseerd als ik te veel in dit auditorium had gezeten.

De verworvenheden van het akkoord zijn een uitermate belangrijke stap richting bevoorradingszekerheid voor een decennium en het terugwinnen van de controle in een markt met te weinig spelers – laat ons daar eerlijk over zijn –, een mechanisme om prijsexcessen te vermijden en vooral de opstart van het studiewerk en de procedures die gepaard gaan met een levensduurverlenging. Het is evident dat dat niet gemakkelijk zal zijn, maar dat is de realiteit. Door te toeteren over garanties over wat er binnen zoveel jaar zal gebeuren, bouwt men niets. De energiemix moet duurzaam en betaalbaar zijn. Mijnheer de eerste minister, maakt het akkoord deel uit van de uitwerking van een duurzame en gediversifieerde langetermijnstrategie?

02.09 Leen Dierick (cd&v): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, sinds maart 2022 keken wij hoopvol uit naar het akkoord waarover u ging onderhandelen met ENGIE over de levensduurverlenging van de twee jongste reactoren. Maandag kwam dan de aankondiging van de middelenverbintenis. Dat is wel degelijk een belangrijke stap. Dit toont immers aan dat elke regeringspartij er eindelijk van overtuigd is dat de levensduur van de reactoren verlengd moet worden. ENGIE toont hiermee ook dat het bereid is om dat effectief te doen. Het is belangrijk omdat er afspraken zijn gemaakt over het mede-eigenaarschap. Het is belangrijk omdat er principes zijn afgeklopt over de factuur van het nucleaire afval. Dus ja, cd&v is tevreden dat deze stap, weliswaar later dan voorzien, gezet is.

Wij zijn tevreden, maar tegelijkertijd zijn wij ook wat ongerust. Wij weten immers allemaal dat wij er nog niet zijn. Er moeten nog verschillende stappen gezet worden, dat weten wij. Er zijn nog heel wat onzekerheden. En mogelijk zijn er ook nog valkuilen op het verdere traject. Al die onzekerheden, al die losse eindjes moeten uitgeklaard worden tegen de belangrijke beslissingsmomenten van maart en juni van dit jaar.

Collega's, wij hopen oprecht dat alles goed zal verlopen. Onze bevoorradingszekerheid staat immers wel degelijk op het spel. De levensduurverlenging van de twee jongste kerncentrales is belangrijk voor de bevoorradingszekerheid vanaf november 2026. 2026 lijkt heel ver weg, maar op het vlak van nucleaire veiligheid is dat zeer nabij. Het studiewerk is gestart, maar er moeten nog vele andere werken opgestart worden om ervoor te zorgen dat die twee jongste centrales effectief zullen draaien tegen november 2026. Op dit ogenblik hebben wij daaromtrent nog geen garantie.

Wij moeten echter ook kijken naar de winter van 2025. Ook die winter wordt immers bangelijk. Die winter wordt niet afgedekt door deze middelenverbintenis, want wellicht zullen dan de jongste twee centrales stilliggen.

Welke maatregelen zult u nemen om de bevoorradingszekerheid in de winter van 2025 te garanderen?

Wanneer zult u daarover knopen doorhakken?

02.10 Malik Ben Achour (PS): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, il était primordial que cet accord soit trouvé, d'abord et avant tout pour la sécurité d'approvisionnement. Donc, bravo pour cela!

Je voudrais souligner un autre acquis important de cet accord. Le coût du démantèlement des centrales reste exclusivement à charge d'ENGIE. Bravo pour cela aussi! Mais en réalité, cet accord n'est pas la ligne d'arrivée. C'est le point de départ. Et l'enjeu majeur auquel il faudra répondre dans les prochaines semaines est celui du coût de la gestion des déchets nucléaires. Le gouvernement, pour cela, il faut en convenir, a choisi une méthode risquée: la fixation d'un cap, la fixation d'un montant maximal à ne pas dépasser. Le gouvernement, compte tenu de ces risques, devra faire preuve d'une ambition et d'une vigilance extrêmes sur ces points pour que le montant de ce plafond soit le plus élevé possible, de manière à éviter que le coût ne retombe sur nos concitoyens.

Ensuite, il faut également se réjouir que l'État devienne actionnaire des moyens de production nucléaires. C'est un pas dans la bonne direction qui doit nous offrir de nouvelles marges pour sortir l'électricité de la pure

logique du marché. L'État devra nécessairement utiliser ces marges pour encore mieux protéger les ménages les plus vulnérables et la classe moyenne, et favoriser des prix de l'énergie qui soient plus favorables. Donc pas de concessions sur ce point: il faut mettre la facture sous surveillance.

Je le redis: il y a encore du pain sur la planche, et des défis de taille à relever. Mes questions, à cet égard, sont les suivantes. Pouvez-vous nous garantir que le coût du traitement des déchets restera à charge d'ENGIE et n'impactera en aucune manière ni la facture des ménages ni le budget de l'État? Comment entendez-vous faire en sorte que l'État puisse agir pour des prix de l'électricité abordables?

02.11 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, je tiens d'abord à saluer l'énorme travail effectué par vous et vos équipes pour arracher cet accord sur la prolongation de Tihange 3 et de Doel 4 sur dix ans. Quand d'autres commentent, vous bossez! Et vous bossez pour l'intérêt général, de manière pragmatique.

C'est cela qui, pour moi, est important ici, chers collègues. Nous ne sommes pas ici pour défendre les intérêts des actionnaires d'ENGIE à Paris. Non! Nous sommes au Parlement pour défendre l'intérêt général des contribuables belges, ici et maintenant, et pour les générations futures. Je tiens à dire que vous avez tenu bon durant des semaines, durant des mois, sur un principe qui, à nos yeux, était complètement non négociable: le principe du pollueur payeur.

Chers collègues, il serait complètement scandaleux qu'après avoir payé des factures d'électricité exorbitantes à ENGIE Electrabel, ce soit de nouveau le contribuable belge qui doive trinquer pour la facture des déchets radioactifs. Je veux le rappeler avec force: pour les écologistes, il est complètement hors de question que les Belges trinquent pour cette facture. C'est à ENGIE de payer 100 % du coût des déchets et du démantèlement.

Dès lors, mes deux questions sont très simples. Monsieur le premier ministre, madame la ministre de l'Énergie, pouvez-vous confirmer que c'est bien le *worst-case scenario*, le scénario du pire, qui sera pris en compte officiellement par l'ONDRAF – non par ENGIE – pour calculer ce montant total des déchets radioactifs? Pouvez-vous me confirmer que vous enverrez cette facture, 100 % du coût, à ENGIE Electrabel?

Pouvez-vous me confirmer aussi, sommes-nous bien d'accord, que vous ajouterez à cela une prime de risque pour protéger les Belges contre cette facture des déchets et du démantèlement? Je vous remercie.

02.12 Eerste minister Alexander De Croo: Mevrouw de voorzitter, collega's, de voorbije weken en maanden hebben de minister van Energie en ik samen onderhandelingen gevoerd met de nucleaire exploitant. Die hebben geleid tot een akkoord. Ik hoor een aantal onder u hier zeggen dat er helemaal geen akkoord is gesloten. Dat is toch wel bizar. Ik zal hier niet ons persbericht, maar wel dat van ENGIE Electrabel voorlezen: "ENGIE en de federale regering hebben vandaag een akkoord ondertekend met het oog op de verlenging van de levensduur."

Het volstaat dus om de kranten te lezen om te weten dat er wel degelijk een akkoord is, want ENGIE bevestigt dat. Als u zou repliceren dat een persbericht niet voldoende is, dan kan ik u de laatste pagina van dat akkoord tonen. Wat staat daar? Daar staan zes handtekeningen. U kunt mij hier dus niet komen vertellen dat er geen akkoord is.

Mijnheer Wollants, u zult vragen waarover er dan wel een akkoord is. Laat mij daarop ingaan met een aantal concrete zaken. De werken zijn begonnen. Het beste bewijs dat daar een akkoord over bestaat, is trouwens het feit dat ENGIE die werken zelf financiert. Waarom zou ENGIE die werken immers zelf gaan financieren als er geen akkoord zou zijn?

Mijnheer Wollants, voor een nucleaire verlenging moet er effectief enig studiewerk worden verricht vooraleer men begint putjes te graven en gaten te boren. Wat hoor ik de N-VA hier nu eigenlijk zeggen? Dat men gewoon kan beginnen aan de verlenging van een nucleaire activiteit zonder vooraf studies te maken? Dat is eigenlijk wat u hier komt vertellen.

Dat was mijn eerste punt. Het tweede element is *take back control*.

Oui, nous reprenons le contrôle sur un élément important de notre stratégie énergétique. Ces dernières

années, j'ai sans cesse entendu une critique, à savoir que les décisions sur le futur énergétique de la Belgique n'étaient pas prises dans notre pays mais à Paris.

Een andere kritiek was dat alle gemaakte winsten naar het buitenland vloeien. Dit akkoord maakt daar een einde aan. Dit akkoord zorgt ervoor dat wij zelf mede-eigenaar worden in een cruciaal element van onze energie. Dit is wat dit akkoord beslist. Dit akkoord geeft ook de mogelijkheid aan de overheid om ten opzichte van de winsten veel meer controle te krijgen. Mevrouw Merckx, dit zou u toch als muziek in de oren moeten klinken? Dit is een activiteit waarover de overheid de controle terugneemt van de private sector. Ik dacht dat u een applaus zou geven, maar dat hoor ik niet. U bent natuurlijk nooit tevreden, ik begrijp dat.

Ik heb maandenlang gehoord dat er overwinsten zijn. Vandaar zijn we met een overwinstbelasting gekomen. Een van de modellen is dat dit een *regulated asset base* wordt, namelijk dat er een soort gereguleerde winst zou worden gemaakt en dat alle andere winst door de overheid overgenomen zal worden. Dat is absoluut verdedigbaar. Er wordt dan gevraagd wat dat uiteindelijk wil zeggen voor de factuur. De winstgevendheid van de nucleaire activiteit de voorbije decennia geeft geen enkele reden om te vermoeden dat dat op de factuur zou terechtkomen. Dat zal niet gebeuren. Het zal geen lijn op de factuur van de gewone mens worden.

Madame la présidente, je vais vous demander un peu plus de temps pour répondre.

Ceci fait partie d'une stratégie plus large en matière d'énergie dans notre pays, stratégie dans laquelle le renouvelable jouera évidemment un rôle extrêmement important. Je songe par exemple à la décision de ce gouvernement de multiplier par quatre le nombre d'éoliennes en mer du Nord. La Belgique est un des pays pionniers dans cette alliance en mer du Nord.

Er werden beslissingen genomen op het gebied van waterstof die een zeer belangrijke rol zal spelen voor onze industrie. Gas zal daar ook voor een deel een rol in spelen. Daarnaast zal ook nucleaire energie een deel uitmaken van een erg gediversifieerde energiemix. Een doorgedreven diversificatie is de beste garantie om onzekere tijden door te komen.

In andere landen is men vandaag bezig met afschakelplannen voor deze winter, maar wij doen dat niet. Wij zijn immers bezig met de energiestrategie voor de komende jaren en decennia. Dat is het verschil tussen ons land en onze buurlanden!

Is alles daarmee beslist? Nee, en dat heb ik ook nooit beweerd. Ik heb nooit gezegd dat met dit akkoord vandaag alles beslist zou zijn. Dat werd nooit zo aangekondigd. Daar is wat tijd voor nodig, omdat er problemen zijn waar vorige regeringen in een grote cirkel omheen zijn gelopen. Dat gaat dan over de berging van het nucleaire afval en de tarieven die daarop van toepassing zullen zijn. Sommigen onder u die vandaag het meest kritiek uiten, hebben tijdens de vorige regering zelf het groene knopje ingedrukt om de wet op de kernuitstap goed te keuren. Net zij die vandaag het meeste kritiek geven hebben dat gedaan! Net zij die vandaag zeggen dat de regering meer tijd nodig heeft, hebben onder de vorige regering de wet op de kernuitstap mee goedgekeurd! U hebt die mee goedgekeurd! (*Rumoer*)

02.13 Theo Francken (N-VA): Dat was uw breekpunt!

02.14 Eerste minister Alexander De Croo: Dus ja, daar is tijd voor nodig. Mijnheer Wollants, het is uw taak kritisch te zijn. (*Rumoer*)

Voorzitster, kan ik nog spreken of ...?

De **voorzitster:** Uw spreektijd zit erop, mijnheer de premier. Ik zou u willen vragen om af te ronden.

02.15 Eerste minister Alexander De Croo: Ik stel vast dat de argumenten werden gecounterd. De oppositie moet kritiek geven, dat is normaal. U kunt niet anders dan kritiek uiten. Ik stel vast dat deze regering oplossingen biedt en daar ook in slaagt.

02.16 Minister Tinne Van der Straeten: Dank u, collega's, voor uw vragen.

Ik herhaal graag wat ik afgelopen dinsdag al zei: het zijn ongeziene tijden. Ongeziene tijden vragen om een

ongeziene aanpak, maar vooral om oplossingen, oplossingen die werkbaar zijn, oplossingen die realistisch zijn en ten dienste zijn van onze samenleving, van elke Belg. Daarom hebben wij inderdaad vorig jaar al de beslissing genomen om onze onafhankelijkheid inzake energie te vergroten en om bij gewijzigde omstandigheden ook een gewijzigd beleid te voeren en met name twee kerncentrales langer open te houden.

Is zoiets gemakkelijk? Nee, natuurlijk niet, want de vorige regering had nog maar beslist om nogmaals de kernuitstap te bevestigen. Dat ligt nu echter in het verleden en wij kijken met onze regering naar de toekomst, een toekomst van energietransitie, van diversificatie, van betaalbare prijzen. Dat is precies de reden waarom wij die beslissing hebben genomen, waarom wij de afgelopen zes maanden hebben gewerkt om tot het akkoord te komen dat afgelopen maandag met ENGIE werd gesloten, akkoord met als een van de cruciale elementen het gemeenschappelijke doel van de regering en ENGIE om klaar te zijn tegen de winter van 2026. Ik kan u vandaag, hier en nu, bevestigen dat ENGIE op dit moment bezig is om dat aspect van het akkoord uit te voeren. Op dit moment worden met de administratie gegevens uitgewisseld om de milieueffectenrapportage verder voor te bereiden, zodat wij op tijd naar het Parlement kunnen komen met de wijziging van de wet op de kernuitstap.

Je suis d'accord avec vous, monsieur De Smet, jour après jour, semaine après semaine, il faut que tout soit suivi et c'est exactement ce que nous sommes en train de faire depuis trois jours, depuis lundi, parce que nous prenons les choses en main!

Wij zullen aan Elia, onze netbeheerder, ook vragen om op basis van dit akkoord opnieuw een inschatting te maken van onze bevoorradingszekerheid. Deze regering neemt met de bevoorradingszekerheid immers geen enkel risico en zal er alles aan doen opdat niet alleen wij zeker zijn van voldoende elektriciteit, maar ook onze buurlanden, die het vandaag veel moeilijker hebben dan wijzelf.

Het tweede aspect waarover wij een akkoord hebben gesloten, is het afval. Niemand in dit land kan bouwen op een zompig terrein, niemand kan bouwen op een moeras. Vooraleer te kunnen bouwen op een moerassig terrein, moet dat worden gestabiliseerd, er moeten vloten op gelegd worden en fundamenteen worden aangebracht. Dat is exact wat wij gedaan hebben: wij hebben de mechaniek van de afvalfactuur bepaald. Kortweg bestaat die erin dat er een vast tarief zal zijn voor een vast volume. Dat is hetzelfde als thuis, want wie zijn groene bak buitenzet, moet er een labeltje aan hangen om aan te tonen dat hij betaald heeft. Dat passen we op dezelfde manier toe met nucleair afval. Voor het afval dat door ENGIE wordt afgegeven aan onze afvalautoriteit, in dit geval het NIRAS, zal een tarief bepaald worden. Dat tarief zal tot stand komen op basis van de gegevens die we kennen en de ons onbekende gegevens zullen vertaald worden in een risicopremie, zoals de heer Cogolati gevraagd heeft.

Monsieur Ben Achour, nous devons effectivement faire preuve d'ambition et de vigilance. Vous pouvez compter sur nous pour qu'il en soit ainsi. Il n'est pas seulement ici question du gouvernement, mais aussi des experts nucléaires, de l'Organisme national des déchets radioactifs et des matières fissiles enrichies (ONDRAF), de la Commission des provisions nucléaires et de notre administration. Tous ces experts dans le nucléaire feront preuve de vigilance et veilleront à ce que la facture soit payée par le pollueur.

Collega's, dat werk gaat door, niet alleen het concrete werk over de twee nucleaire centrales in kwestie maar ook het werk over onze windmolens op de Noordzee, die wij zullen verviervoudigen en waarvoor wij binnenkort naar buiten zullen komen met de manier waarop wij de capaciteit zullen veilen. Het gaat ook over waterstof, zijnde de grondstof die onze industrie nodig heeft om koolstofneutraal te worden. Het gaat ook over de flexibiliteit van onze elektriciteitsmarkt. Het is een globaal verhaal, waaraan wij elke dag werken, met als enige drijfveer het belang van alle Belgen voor betaalbare en zekere energiefacturen.

02.17 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, zoals altijd wanneer u een antwoord geeft, moet iedereen dat antwoord eerst even door een liberale vertaalcomputer laten gaan om te weten wat er echt is gezegd.

Wanneer u stelt dat u een akkoord hebt, moet daaronder worden begrepen dat u een niet-bindend akkoord hebt, dat in juni 2023 waarschijnlijk zal worden omgezet. Wanneer u verklaart, mijnheer de premier, dat de werken morgen starten, bedoelt u eigenlijk dat we morgen de studies zullen opstarten om de voorbereidende werken mogelijk te maken als er een akkoord komt. Wanneer u stelt dat de vorige regering een levensduurverlenging niet heeft beslist, bedoelt u eigenlijk dat Open Vld er alles aan gedaan heeft om de

verlenging zoveel mogelijk te blokkeren.

Mijnheer de eerste minister, u hebt vandaag dus een akkoord, maar u hebt geen akkoord over de centen en geen garanties voor de energiebevoorrading. Wij zullen bovendien nog moeten afwachten of u (...) (*Rumoer*)

La **présidente**: Pour la clarté des débats, un peu de silence, s'il vous plaît!

02.18 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, je vous remercie de vos réponses.

Monsieur le premier ministre, vous rendez-vous compte que vous en êtes réduit à lire devant cette Assemblée un extrait du communiqué de presse d'ENGIE pour nous convaincre que cet accord en est vraiment un? C'est quand même singulier! Cela prouve qu'un réel problème se pose.

J'entends vos arguments. Vous n'avez évidemment répondu ni l'un ni l'autre – sauf en vous référant à Elia, madame la ministre –, en ce qui concerne l'angoisse relative à 2025. Vous avez indiqué que vous travailliez sur du renouvelable – et c'est tant mieux. Personne ici n'est opposé au quadruplement de nos éoliennes offshore ni à la poursuite de recherches sur l'hydrogène pour nos industries. Toutefois, nous sommes obligés de retirer de vos réponses que vous semblez sincèrement croire – que ce soit en 2025 ou en 2035 – que nous pourrions, à terme, nous passer de nos sept réacteurs nucléaires, uniquement grâce au quadruplement de nos éoliennes et à l'hydrogène. Cela ne va pas! Je crois que nous allons être rattrapés, vous et nous, par le principe de réalité.

02.19 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, bedankt voor de verduidelijking over die taksen en voor de bevestiging dat de betaalbaarheid in dit dossier vooropstaat. Dat is natuurlijk de manier om de koopkracht van onze gezinnen maximaal te beschermen. Wij rekenen erop dat u beiden dit dossier tot een goed einde brengt, hoe moeilijk het ook is en wat anderen er ook over mogen zeggen.

Ik ben het met u beiden eens dat de kritiek van de heer Wollants wel heel opmerkelijk is. Terwijl de Vlaamse regering amper iets doet om de factuur van de mensen naar beneden te brengen, en terwijl zijn partij er nooit in geslaagd is deze kwestie op te lossen en de verlenging in orde te brengen, komt hij hier met al zijn wijsheid in pacht zeggen hoe het akkoord er volgens hem moet uitzien.

Ik weet één ding. Van alle aspecten in dit dossier is zijn kritiek het allergeedkoopste.

02.20 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer De Croo, wat mij als muziek in de oren zou klinken, is dat de factuur volledig door ENGIE betaald zou worden en niet door de belastingbetaler. Het heeft gedurende jaren miljarden winst gemaakt. Maar dat kunt u ons vandaag niet beloven, want daar bent u totaal niet duidelijk over geweest.

U zegt dat wij de controle nemen over onze toekomst en dat wij ons lot in eigen handen nemen. Wat wij in onze handen hebben, zijn de factuur en de onzekerheid. Die hebben wij nu in handen genomen! Zowel Vooruit als de PS en de groenen vragen u expliciet om ervoor te zorgen dat dit niet te veel op de factuur komt. Het is toch duidelijk dat dat nog geen uitgemaakte zaak is!

Wat wel uitgemaakt is, is dat u ENGIE een maximumfactuur zult opleggen en dat wij het risico erboven zullen dragen. Wat u hier doet, is een typisch liberaal principe uitvoeren, waar ook de groenen in meegaan: het nationaliseren van de verliezen en het privatiseren van de winsten.

02.21 Georges Dallemagne (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, vous nous dites qu'il y a un accord. Je vais vous en lire le titre: "Accord sur les modalités et le début des études sur la prolongation". Voilà votre accord!

"Début des études sur la prolongation". Nous sommes donc très loin d'un contrat, monsieur le premier ministre. Il ne faut pas tromper l'opinion. Donc nous n'avons pas d'accord, nous l'aurons peut-être – peut-être – en juin 2023. On ne pourra pas redémarrer ces réacteurs en novembre 2026, vous le savez. Il faut dès lors pouvoir préparer les hivers 2025, 2026 et 2027.

Malgré toute l'estime que j'ai pour mon collègue Cogolati, il faut tout de même beaucoup de naïveté et de candeur pour venir dire "pollueur-payeur". D'ailleurs votre ministre a été beaucoup plus prudente. Elle a dit: "Je serai vigilante." C'est tout ce qu'elle peut dire.

Elle sera vigilante parce qu'on sait qu'on ne pourra pas estimer le prix. On sait que, lorsque aujourd'hui la Commission des provisions nucléaires donne un prix, ENGIE rétorque qu'il n'est pas exact, que ce n'est pas comme ça. On sait aussi qu'aujourd'hui ENGIE refuse de payer les trois milliards que la Commission des provisions nucléaires lui réclame. Ça, c'est de très mauvais augure! Ils sont en position de force, leur action a bondi de 4 % depuis l'accord.

02.22 Reccino Van Lommel (VB): Mijnheer de premier, u bent wel heel snel tevreden. U hebt het hier juist allemaal mooi verpakt als een grote show, maar ik noem dat geen akkoord. Het probleem is nochtans bijzonder helder: deze regering heeft gegokt en verloren. U bent te laat afgestapt van het dogmatische denken. De toverstok van Groen, die het allemaal eens zou oplossen, bleek niet te werken.

Waar is de tijd dat ENGIE Electrabel uw deur platliep voor een levensduurverlenging? Elke keer opnieuw hebt u hen wandelen gestuurd. U hebt ons land in een zwakke positie geplaatst door jarenlang te treuzelen. Daarom staat u nu met de rug tegen de muur. Net als in de zomer moest u nu wel met iets naar buiten komen. U hebt dat nu dus weer gedaan. U doet alsof er een akkoord is, maar wat we hebben is eigenlijk bijzonder mager. Ik had dat al voorspeld in 2019. Als u toen mijn voorstellen had gesteund, had het er nu allemaal heel anders uitgezien.

02.23 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Hoe hypocriet kunt u zijn, mevrouw de minister? U steekt de pluim op uw hoed voor het behouden van twee kerncentrales terwijl u er alles aan gedaan hebt om ze te sluiten, zelfs rapporten van het Internationaal Energieagentschap aanpassen.

Hoe hypocriet en misleidend kunt u zijn, mijnheer de eerste minister, als u spreekt over de *regulated asset base* of de overwinsten? Daar staat immers nog wat anders bij, namelijk dat de overheid zal betalen als de gemiddelde prijs niet gehaald wordt. Wie is dat, de overheid? Gaat het hier over de elektriciteitsfactuur, de begroting of de belastingbetaler? U kunt wel pochen met het akkoord dat er nog niet is, maar u moet ook alles zeggen.

Ik vind het trouwens eigenaardig dat de essentie vergeten wordt, namelijk het klimaat en de CO₂-uitstoot. Het gaat hier niet over klimaat, want de groenen subsidiëren nu met miljarden gascentrales die 42 keer meer CO₂ uitstoten dan kernenergie. Hoe hypocriet kunt u zijn?

02.24 Christian Leysen (Open Vld): Beste collega's, als ondernemer noem ik een akkoord goed als het goed is voor beide partijen. Een akkoord waarin één partij enkel verliest en de andere partij wint, werkt niet. Effectief, in dit dossier wint de overheid weer autonomie en bevoorradingszekerheid, en ENGIE zorgt ervoor dat het de geprogrammeerde exit uit een deel van de energiebevoorrading gestalte kan geven. Dat is belangrijk.

Ik hoor hier altijd getoeter alsof ENGIE te veel verdient. Welnu, ik heb voor een keer de koers eens bekeken en daaruit blijkt dat die, vergeleken met één jaar geleden, hetzelfde is gebleven, al heeft die natuurlijk wel gefluctueerd.

Samengevat, wij hebben een vooruitstrevend, realistisch energiebeleid nodig, zonder oogkleppen. Daarvoor moeten we pionieren. Daarom is het belangrijk dat wij onze knowhow en onze kennis in het SCK valoriseren. Ik reken op u, mevrouw de minister, om dat allemaal vorm te geven.

02.25 Leen Dierick (cd&v): Mijnheer de premier, mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord. Ik herhaal dat wij tevreden zijn met de afgesloten middelenverbintenis, die een belangrijke stap is. Tegelijk zeg ik dat er nog veel werk op de plank ligt, dat wij er bij lange nog niet zijn. Er moet hard en snel doorgewerkt worden om tot een eindakkoord te komen zonder losse eindjes. Er kan zeker en vast niet meer getalmd worden.

Onze bevoorradingszekerheid moet gegarandeerd zijn, nu, na 2026, maar ook voor 2026. Ik heb concrete vragen gesteld over de winter van 2025, maar daarop heb ik geen antwoord gekregen, dus ik herhaal nog eens mijn bezorgdheid en ik verwacht van u snel acties daaromtrent.

Bij dezen wil ik ook de oproep uitspreken om zonder taboes verder te werken. Laten wij asap de wet aanpassen, zodat de verlenging gerealiseerd kan worden en zodat ook SMR's mogelijk worden. Laten wij ook het toekomstpotentieel van alle reactoren onderzoeken en laten wij blijvend volop investeren in hernieuwbare energie. Als wij onze bevoorradingszekerheid willen garanderen, op korte zowel als op lange termijn, dan moet er zeker een combinatie zijn van hernieuwbare en nucleaire energie.

02.26 Malik Ben Achour (PS): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, je voudrais évoquer trois points. Premièrement, assurer la sécurité d'approvisionnement requiert un mix énergétique qui fasse une très grande place au renouvelable mais aussi à une énergie pilotable et cet accord ouvre cette porte. Deuxièmement, je le répète, cette reprise de contrôle par l'État doit consacrer aussi le retour de l'État stratège en matière d'énergie et elle doit impérativement nous permettre de sortir l'énergie de la pure logique du marché. Troisièmement, le principe du pollueur-payeur reste un principe cardinal. Il est hors de question que ce soit aux contribuables de payer pour le traitement des déchets ni aujourd'hui, ni demain, ni après-demain! Je vous remercie.

02.27 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): Chers collègues, j'ai un message pour la N-VA. Durant des mois, vous avez prétendu que notre ministre de l'Énergie, Tinne Van der Straeten, saboterait cet accord, qu'il n'y aurait pas d'accord. Aujourd'hui, force est de constater que c'était n'importe quoi. Vous avez dit n'importe quoi! Vous devriez vous excuser. Il y a aujourd'hui un accord pour la prolongation et de Tihange 3 et de Doel 4. Monsieur Francken, pendant que vous tweetez, nous gérons la crise. Ce pays, et j'en suis fier, a aujourd'hui un cap énergétique et oui, nous pouvons en être fiers. Nous sommes le deuxième pays au monde à avoir le plus d'éoliennes offshore par tête d'habitant et nous pouvons défendre ce savoir-faire. Oui, quand c'est plus vert, oui c'est moins cher!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Samengevoegde vragen van

- Tom Van Grieken aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het dodelijke drugsgeweld in Antwerpen en de inschakeling van de Nationale Veiligheidsraad" (55003118P)
- Marianne Verhaert aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De strijd tegen de drugscriminaliteit" (55003126P)
- Koen Metsu aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het drugsgeweld in Antwerpen en de Nationale Veiligheidsraad" (55003127P)
- Koen Geens aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het drugsgeweld in Antwerpen" (55003130P)
- Nabil Boukili aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De war on drugs in Antwerpen" (55003131P)
- Philippe Pivin aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De middelen van de douanediensten in het kader van de war on drugs" (55003134P)
- Kristof Calvo aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het drugsgeweld in Antwerpen" (55003138P)
- Khalil Aouasti aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De strijd tegen de drugsmafia" (55003136P)

03 Questions jointes de

- Tom Van Grieken à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La violence mortelle liée à la drogue à Anvers et la mobilisation du Conseil national de sécurité" (55003118P)
- Marianne Verhaert à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La lutte contre la criminalité liée à la drogue" (55003126P)
- Koen Metsu à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La violence liée à la drogue à Anvers et le Conseil national de sécurité" (55003127P)
- Koen Geens à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La violence liée à la drogue à Anvers" (55003130P)
- Nabil Boukili à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La guerre contre la drogue à Anvers" (55003131P)
- Philippe Pivin à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Les moyens des services de douane dans le cadre de la guerre contre la drogue" (55003134P)
- Kristof Calvo à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La violence liée à la drogue à Anvers" (55003138P)
- Khalil Aouasti à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La lutte contre les mafias de la drogue" (55003136P)

03.01 Tom Van Grieken (VB): Beste collega's, in dit land zit de liberale minister van Justitie opgesloten in een safehouse en lopen drugscriminelen vrij rond. Ik herhaal het nog eens: in dit land moet de minister van Justitie schuilen in een safehouse en lopen drugscriminelen vrij rond!

Sinds de zomer zijn er in Antwerpen al 45 aanslagen gebeurd die kunnen worden gerelateerd aan het drugsmilieu, met als triest dieptepunt enkele dagen geleden de dood van een onschuldig, elfjarig meisje. Collega's, we zijn allemaal mensen, maar het ene nieuws grijpt soms harder aan dan het andere. Ik ken het meisje in kwestie persoonlijk niet, maar ze ging bij mij achter de hoek naar school. Soms komt alles toch heel dichtbij. Hoe vaak heeft het Vlaams Belang hier gestaan, hoe vaak heeft het Vlaams Belang de afgelopen jaren aan de alarmbel getrokken om de open drugsoorlog keihard aan te pakken en om uit een ander vaatje te tappen? Dit probleem is veel ruimer dan een louter Antwerpse problematiek. Mijn vragen zijn dan ook zeer simpel.

Bent u bereid om de Nationale Veiligheidsraad bijeen te roepen, waarin toplui van zowel politie, Justitie als inlichtingendiensten zitten? Bent u bereid om ook het leger in te zetten om ervoor te zorgen dat de Antwerpse straten weer veilig zijn? Ik zie hier een legertje van ministers, vier ministers die zullen antwoorden, maar de sense of urgency om het leger in te zetten en de Nationale Veiligheidsraad bijeen te roepen, is er blijkbaar niet.

Mijn signaal hier vandaag is klaar en duidelijk: de angst moet van kamp veranderen. Het zijn niet de brave Antwerpenaren die schrik moeten hebben, maar het criminele drugstuig dat schrik moet krijgen.

03.02 Marianne Verhaert (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, mijnheer en mevrouw de minister,

collega's, het drugsgeweld lijkt geen enkele grens te kennen, met begin deze week een dramatisch dieptepunt. Mijnheer de minister, u hebt in het verleden zelf al aangegeven dat het over narcoterroristen gaat die het geweld dat zich vroeger in de onderwereld afspeelde, nu tot in onze straten en wijken brengen. Vorig jaar waren er maar liefst 81 drugsgerelateerde aanslagen in Antwerpen, met nu een eerste onschuldig slachtoffer tot gevolg, een kind van elf. Voor mij als moeder en voor velen is dat een shockerend dieptepunt. In hun strijd om de macht over de drugshandel deinzen de narcoterroristen voor niets terug. Mijnheer de minister, u hebt daar de afgelopen maanden zelf al de gevolgen van ondervonden. Wij moeten die criminelen, die onze samenleving destabiliseren en onze straten onveilig maken, hard aanpakken.

In de strijd tegen de georganiseerde misdaad, tegen de drugsmaffia, maakt de regering heel wat middelen vrij. Het is niet voor niets een van de topprioriteiten in het Nationaal Veiligheidsplan. Die strijd vergt niet alleen samenwerking tussen politie en Justitie over de landsgrenzen heen, maar ook samenwerking in ons land tussen burgemeesters en ministers, tussen verschillende beleidsniveaus. Met de neuzen in dezelfde richting en schouder aan schouder staan wij veel sterker tegen de onderwereld. U zult mij niet horen zwartepieten. De strijd tegen de georganiseerde misdaad voeren we allemaal samen.

Er was afgelopen week al overleg tussen u, mijnheer en mevrouw de minister, en de burgemeester van Antwerpen. Wat is er afgesproken op dat overleg? Waar ziet u nog mogelijkheden voor een verdere samenwerking? Hoe zult u de strijd tegen drugscriminelen nog opvoeren in de komende maanden?

De **voorzitster**: Mevrouw Verhaert, uw spreektijd zit erop.

03.03 Marianne Verhaert (Open Vld): Daarnaast blijft het belangrijk om de volledige keten te controleren. Hoe zult u onze haven, de bron van onze welvaart (...)

03.04 Koen Metsu (N-VA): Mijnheer de eerste minister, in de eerste plaats wil ik u danken dat u alsnog wenst te antwoorden op onze vragen, want ik had begrepen dat deze werden doorverwezen naar de beide ministers die gisteren al hun antwoord hebben gegeven, namelijk dat ze niet bereid zijn om de Nationale Veiligheidsraad bijeen te laten komen in de strijd tegen de drugsproblematiek. Wij zijn benieuwd naar uw antwoord.

Het is een heel complexe materie. Vorig jaar werd er 110 ton cocaïne onderschept in de Antwerpse haven, een nieuw record. Op zich is dat geweldig nieuws. Anderzijds moest een onschuldig elfjarig meisje er het leven voor laten. Dat is natuurlijk heel ambigu, heel pervers. Voor elke kilogram cocaïne die wij onderscheppen, zit er iemand aan de andere kant van de tafel die vloekt en voor represailles zal zorgen.

Die strijd tegen drugs is de doos van Pandora, ofwel opent men ze, ofwel doet men dat niet. Als men ze opent en de strijd aangaat, dan gaat men all-in, met zijn allen, niet alleen het stadsbestuur, niet alleen een deel van de federale gerechtelijke politie, niet alleen een paar douaniers. Neen, de hogere overheid dient dan hulp te bieden aan die stadsbesturen.

Vergis u niet, die cocaïne komt binnen in de haven van Antwerpen, maar de tentakels van de drugsmaffia zitten doorheen heel het land, in Brussel, in Luik en noem maar op. Het is een nationaal probleem, een nationaal feit. Dat wil zeggen dat wij momenteel de veiligheid op onze straten niet kunnen waarborgen.

Daarom moet de Nationale Veiligheidsraad samengeroepen worden. Dat vragen trouwens ook de experts van het Stroomplan. Die zeggen dat men dat moet doen. De Nationale Veiligheidsraad bestaat uit u, samen met de politie, Justitie en de inlichtingendiensten. De minister van Binnenlandse Zaken zei gisteren dat dit een symboolmaatregel is en dat zij het zelf wel zullen doen. Ik ben ervan overtuigd dat u goede intenties hebt, los van elkaar, maar werk toch met een ketenaanpak!

Mijnheer de eerste minister, bent u wel bereid om die Nationale Veiligheidsraad samen te roepen?

03.05 Koen Geens (cd&v): Premier, geachte ministers, mevrouw de voorzitster, laat ons hopen dat de dood van dit onschuldige kind de voorbode of het teken is van een zich sluitend vangnet en van een aanbod dat moeite heeft om een stijgende of constante vraag te volgen. In die zin hebt u de taal van mijn hart gesproken, mijnheer de premier. Het zijn immers de gebruikers die deze vraag constant houden of doen stijgen.

Straks zullen de ministers het hebben over het aantal effectieven dat zij zullen opdrijven en ik twijfel er niet

aan dat dat een groot deel van de oplossing is, maar om het vangnet te sluiten moeten wij de samenwerking blijven verbeteren. Mijn vragen gaan precies over de internationale samenwerking.

Mijnheer de minister van Justitie, mevrouw de minister van Binnenlandse Zaken, hoeveel verbindingsofficieren hebben wij met de FBI, met het Drug Enforcement Agency, met de Immigration and Customs Enforcement in de Verenigde Staten?

U hebt onlangs in de verenigde commissies gezegd dat wij een verdrag met Ecuador voorbereiden, mijnheer de minister van Justitie. Hoever staat het daarmee? Hoever staat het met de verdragen met Panama? Ook dat bestaat nog niet. Hoe voert u het verdrag met Colombia uit?

Waarom duurt het zo lang om een JIT met Nederland voor de grote drugscriminaliteit op te zetten? Wij hebben Hazeldonk voor de kleine drugstoeristen. Wij hebben een samenwerking voor Sky ECC. Daar is een JIT, maar moeten wij niet nog intenser met Nederland samenwerken?

Hoe zit het met de Benelux en met de Verenigde Arabische Emiraten? Sedert 1 november 2022 hebben wij een verdrag met Dubai. Veel landen hebben zonder verdrag al uitleveringen vanuit Dubai gekregen, waaronder Nederland. Waarom is dat bij ons nog niet het geval? Waarom komt de follow-the-money naar Dubai niet op gang?

03.06 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, madame la ministre, ce lundi à Anvers, la guerre de la drogue a fait une victime innocente, une fillette de 11 ans tuée par balle. C'est un drame terrible. Je souhaite tout d'abord exprimer ma solidarité et présenter mes condoléances à la famille de la victime. Ce genre d'événement ne doit pas survenir dans notre pays.

Ce qui s'est passé n'est pas un fait isolé. Depuis des années, les faits de violence extrême se succèdent à Anvers et, au-delà de l'émotion, notre devoir ici est d'évaluer les politiques qui ont été menées et de déterminer quelles politiques doivent être menées à l'avenir.

Depuis des années, les gouvernements successifs ont déforcé nos services publics chargés de la lutte contre le trafic. Il y a moins de juges, moins d'enquêteurs, moins de douaniers, moins de contrôleurs fiscaux. Comment peut-on lutter contre le trafic de drogue avec des services publics aussi affaiblis?

Pourtant, nos services effectuent un travail de titan. L'opération Sky ECC nous l'a prouvé. Mais ils nous disent aussi qu'il leur manque 1 000 enquêteurs pour pouvoir faire leur travail correctement. Comptez-vous engager les 1 000 enquêteurs dans les plus brefs délais?

On doit aussi pouvoir suivre l'argent. L'Inspection des Finances manque de personnel. Comptez-vous engager plus d'inspecteurs pour suivre l'argent? Il faut aussi pouvoir répondre à cette question.

On doit pouvoir empêcher la cocaïne d'entrer en Belgique mais on a réduit les moyens de nos services de douane, de sorte qu'aujourd'hui, on ne peut contrôler que 1 % des conteneurs. Allons-nous aussi engager plus de douaniers pour contrôler un maximum de conteneurs?

Tous les acteurs sur le terrain tirent la sonnette d'alarme. Depuis des années, cette situation ne change pas et il est temps d'agir aujourd'hui car c'est notre jeunesse qui paie le prix de cette inaction politique. On ne peut pas accepter que notre jeunesse soit traitée de la sorte dans notre pays.

03.07 Philippe Pivin (MR): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, madame et messieurs les ministres, chers collègues, permettez-moi, tout d'abord, de vous présenter mes meilleurs vœux pour 2023.

Je m'adresserai en particulier au ministre des Finances. Cela fait déjà très longtemps, monsieur le ministre, que je vous interroge, en tant que responsable des services des Douanes, sur les déficits en termes de personnel, sur les investissements qui tardent, sur le manque de contrôles, de scannings.

Le port d'Anvers est une passoire, comme le disait récemment, dans une interview, Michel Claise. Celles et ceux qui ont pu voir le reportage cinglant que TF1 a consacré à ce sujet, au mois d'octobre, ont pu le constater. Ce n'est pas moi qui ai dit qu'il était très difficile de contrôler toutes les entrées et les sorties du port d'Anvers,

mais bien l'administrateur général des Douanes.

Or, on constate que le nombre d'agents affectés aux contrôles de première ligne dans les ports d'Anvers, de Zeebrugge, de Gand et d'Ostende a diminué entre 2020 et 2021. On constate également qu'aujourd'hui, on ne scanne, on ne contrôle que 1 % de tous les conteneurs entrants et sortants.

Pourtant, monsieur le ministre, hasard du calendrier, vous répondiez hier à une question que je vous avais posée sur le sujet en indiquant que le 100 % scanning se ferait en trois phases, la troisième phase devant être développée entre 2026 et 2033, donc dans dix ans. Cela ne va pas. Tel est le constat d'Europol. Tel est le constat de l'Observatoire européen des drogues selon lequel, avec l'Espagne, la Belgique est de plus en plus une porte d'entrée de la cocaïne en Europe.

Mes questions sont très simples.

Monsieur le ministre, quand et comment va-t-on renforcer concrètement les services dans le port d'Anvers? Ne jugez-vous pas qu'il faut radicalement accélérer la planification du scanning des conteneurs?

03.08 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, heren ministers, "partijpolitiek steekspel, politiek gezwartepiet," dat is wat vandaag in een aantal kranten staat. Dat wordt vaak geschreven, te vaak en te snel, maar ik meen dat het deze keer klopt.

Er is een meisje van elf jaar overleden, een onschuldig iemand. Zij is tijdens het eten met haar gezin getroffen door een kogel van de drugsmafia.

Niemand lijkt nog veilig te zijn in Antwerpen. Ik merk dat ook in mijn omgeving. Studiegenoten van mij vrezen voor de veiligheid van hun kinderen. Families in een residentiële buurt werden recentelijk geconfronteerd met een aanslag in hun achtertuin.

Mijnheer de eerste minister, in zo'n context snakken mensen naar een overheid die hen beschermt en niet naar politici die elkaar bekampen.

De minister heeft gisteren terecht gezegd dat er geen wonderoplossingen zijn.

Mijn fractie stoort zich eerlijk gezegd een beetje aan de eenzijdigheid en de vooringenomenheid van heel wat verklaringen. De burgemeester van Antwerpen riep op het leger in te schakelen, terwijl het leger niet bevoegd is, niet uitgerust is, niet opgeleid is om hier een rol in te spelen. Er zijn stoere verklaringen afgelegd over kleine gebruikers. Evengoed werden er lichtzinnige pleidooien gehouden om harddrugs te legaliseren, alsof harddrugs niet levensontwrichtend zijn.

Het is onze overtuiging dat dit een totale aanpak vergt. Dit is een zaak van repressie en preventie, van Justitie, van mensen opsluiten, van gevangenis, maar evengoed is het een zaak van wijkkantoren en buurthuizen, van magistraten, van extra douaniers, van de federale gerechtelijke politie, maar ook van wijkagenten en mensen die onze jonge mensen kunnen blijven overtuigen ervoor te kiezen hun inkomen op een correcte manier te verwerven.

Vandaar mijn vraag aan u, mijnheer de eerste minister. Ik meen dat de partijpolitiek zichzelf moet overstijgen. Er is een vergadering geweest, maar ik meen dat wij meer moeten doen. Mijnheer de eerste minister, wat zult u doen om ervoor te zorgen dat de politiek, de overheid, meer met één stem spreekt in dezen?

03.09 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, messieurs les ministres, cette semaine, les mafias de la drogue ont fait une victime de plus, à Anvers. Une enfant innocente de 11 ans est tombée sous les balles tirées à travers une porte de garage. Une enfant victime d'une véritable guerre des gangs de la drogue à Anvers.

Ces faits tragiques pour lesquels une enquête judiciaire est en cours viennent allonger la longue liste des victimes du trafic de drogue, que ce soit à Anvers ou sur l'ensemble de notre territoire. Vous-même, monsieur le ministre de la Justice, avez été personnellement visé. Nous sommes heureux de pouvoir vous retrouver aujourd'hui dans cette enceinte démocratique.

Monsieur le ministre, madame la ministre, monsieur le premier ministre, affirmons-le ici, il est hors de question de laisser les cartels prendre possession de notre pays. Il est hors de question de laisser Anvers devenir la porte d'entrée de la drogue en Belgique et en Europe.

Les mêmes qui appellent aujourd'hui – et à raison – à l'appui fédéral ont cependant des années durant sabré dans nos forces de l'ordre, dans les Douanes et dans la Justice. Ce gouvernement, quant à lui, a pris des actes forts, inédits mais, disons-le, insuffisants.

Il est vital d'agir car nous sommes au pied du mur. La lutte contre les barons de la drogue doit être une priorité nationale, car, au-delà d'alimenter le grand banditisme, ces trafics ont un impact direct sur notre population, littéralement prisonnière dans certains quartiers.

Enquêter, contrôler, scanner les conteneurs, poursuivre en justice, confisquer les biens, confisquer les milliards, démanteler les réseaux, extraditer, c'est cela, monsieur le premier ministre, madame la ministre, messieurs les ministres, dont nous avons besoin. C'est le nerf de la guerre et notre État de droit doit gagner cette guerre.

Cette lutte passera aussi par l'établissement d'un nouveau plan d'action en matière de drogues.

Face à cette situation à Anvers et dans d'autres localités du pays, quelles mesures comptez-vous ensemble prendre et quels moyens comptez-vous dégager d'urgence pour donner aux zones de police l'appui fédéral indispensable pour lutter contre la criminalité organisée?

La **présidente**: Monsieur le premier ministre, vous êtes quatre à intervenir. Vous disposez chacun de cinq minutes, mais si vous pouvez répondre en moins de temps, je pense que chacun vous en saura gré.

03.10 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zal deze vragen samen met de ministers van Financiën, Binnenlandse Zaken en Justitie beantwoorden.

We hebben allemaal koude rillingen gevoeld toen we vernamen wat er in Antwerpen was gebeurd. Een jong, onschuldig meisje verloor het leven in een oorlog die niet de hare was en waarmee ze in de verste verte niets te maken had.

De strijd tegen de georganiseerde misdaad en de drugscriminaliteit is een prioriteit van deze regering en de bevoegde ministers zullen meer in detail treden over wat deze regering samen met de andere instanties in ons land doet.

Mijnheer Geens, u hebt op een ander punt gealludeerd. Wij kunnen het aanbod wel zoveel mogelijk bemoeilijken, maar dat aanbod is er ook omdat er vraag is. Iedereen moet beseffen dat er bloed kleeft aan het gebruik van dat type drugs, hoe onschuldig het ook mag lijken. Er kleeft bloed aan, niet enkel in de landen waar ze worden geproduceerd, maar ook in ons land. We zullen keihard werken om het aanbod tegen te gaan, maar er moet ook een collectieve inspanning zijn van iedereen om ervoor te zorgen dat de vraag daalt.

De strijd tegen de georganiseerde misdaad is een prioriteit van deze regering. Bij het begin van de legislatuur heeft het blootleggen van het Sky ECC-netwerk duidelijk gemaakt hoe doortastend wij kunnen zijn. Dat heeft ook de omvang van het probleem aangetoond. Dit is een werk van diepgang, analyse en recherche, een werk van specialisten, werk dat de sterkste mensen van ons land dag en nacht leveren.

Laat u niet misleiden door te denken dat de oplossing spierballengerol is, of hier stoere verklaringen doen om zoveel mogelijk likes op sociale media te krijgen. De oplossing is samenwerking. Ik ben heel tevreden te zien dat die samenwerking, die al maanden vorm heeft gekregen, de voorbije dagen opnieuw heel concreet is geworden. De bevoegde ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken hebben samengezeten met de burgemeester van Antwerpen om heel concreet te bekijken wat we samen moeten doen, welke middelen we kunnen vrijmaken, hoe we korter op de bal kunnen spelen en hoe we alles beter kunnen coördineren.

Mijnheer Metsu, ik ben het dus absoluut eens met uw vraag naar meer samenwerking. We willen meer samenwerken en kort op de bal spelen. Wij doen echter niet aan aankondigingspolitiek of spierballenvertoon.

We lossen dit op door diepgang, door expertise, door de wortel van het probleem aan te pakken, maar vooral door ervoor te zorgen dat alle instanties met elkaar samenwerken. Ik ben blij dat die samenwerking met de burgemeester van Antwerpen gisteren zeer concreet is geworden.

03.11 Minister **Vincent Van Peteghem**: Geachte Kamerleden, zoals de premier al aangaf, werd een onschuldig kind het slachtoffer van een brutale strijd van internationale drugscriminelen. Dat grijpt naar de keel. De daders kunnen en mogen hun verantwoordelijkheid niet ontlopen.

Die tragische gebeurtenis moet ons natuurlijk ook sterken in de overtuiging dat wij de strijd tegen de internationale drugscriminaliteit daadkrachtig moeten voortzetten. Het is een strijd die wij voeren samen met alle partners binnen onze veiligheidsketen. In die veiligheidsketen speelt onze douane inderdaad een cruciale rol, mijnheer Pivin, want de strijd tegen drugs is ook voor onze douane al vanaf de eerste dag een topprioriteit. Om u een cijfer te geven, aan het begin van deze legislatuur, in 2019, werd er 60 ton cocaïne onderschept in de haven van Antwerpen en nu, drie jaar later, is dat 110 ton. Dat is een verdubbeling.

Ces records sont le résultat d'une coopération intense avec la police, la justice et les partenaires internationaux. Surtout, ils sont le résultat de l'engagement, de l'expertise et de la persévérance des gens sur le terrain. C'est pourquoi nous continuerons à investir dans les personnes et dans les ressources: 70 millions pour les scanners et les systèmes d'information, et 108 douaniers.

We zullen de komende jaren en het komende jaar investeren in extra scanners. Tegen midden 2024 worden vijf scanners geleverd die op de kades aanwezig zullen zijn. We zorgen ook dat er personeel aanwezig is om ervoor te zorgen dat die scanners uiteraard kunnen worden gebruikt. We blijven samen met onder andere Nederland investeren in de ontwikkeling van artificiële intelligentie van software om die beelden nog beter te kunnen controleren.

La lutte contre la drogue est plus que jamais un problème de sécurité internationale. Nous dressons un double mur dans la lutte contre les criminels de la drogue et nous investissons non seulement dans les modèles de coopération avec nos pays voisins, mais aussi dans la coopération avec les pays sources, tels que le Brésil, la Colombie, le Panama, le Costa Rica et le Paraguay.

Collega's, we zetten de strijd daadkrachtig voort met één doel: zoveel mogelijk drugs buiten onze landsgrenzen houden. Willen we de drugscriminaliteit stoppen, dan moeten we niet enkel de drugsketen doorbreken, maar ook de afzetmarkt aanpakken. Ik kijk inderdaad ook naar de gebruikers in de brede samenleving. Ik heb hun getuigenissen vanmorgen in de krant gelezen en onverschilligheid was daarbij blijkbaar het codewoord. De economische realiteit van de drugshandel is heel simpel: als er geen vraag is, is er ook geen aanbod. Aanslagen, bedreigingen, poging tot ontvoering, onschuldige slachtoffers in onze straten evenals in het verkeer, zouden die mensen wakker moeten schudden. Het gebruik van cocaïne of eender welke drug kan nooit worden genormaliseerd.

03.12 Minister **Vincent Van Quickenborne**: Mevrouw de voorzitter, collega's, elf jaar was de kleine Firdaous toen een kogel maandagavond haar hart doorboorde. Onschuldiger kan een slachtoffer niet zijn, groter kan het verdriet van ouders niet zijn. Firdaous is het onschuldige slachtoffer van de drugsmafia, die steeds wilder om zich heen slaat, die probeert onze samenleving in haar greep te krijgen en van België een narcostaat wil maken. Ik zeg u heel duidelijk, hier en nu: dat zal nooit lukken. De verantwoordelijken voor de dood van de kleine Firdaous zullen hun verdiende straf krijgen. Dat is een erezaak voor het Antwerpse parket. De verantwoordelijken van het narcoterrorisme zullen ook hun verdiende straf krijgen, dat is een erezaak voor ons land.

Collega's, dit is geen tijd voor wanhoop of voor doemdenken. Dit is ook geen tijd voor symboolpolitiek. Oproepen om het leger in te schakelen, mijnheer Van Grieken, dat klinkt spectaculair, maar soldaten zijn geen politieagenten. Soldaten mogen niemand controleren. Soldaten kunnen niemand arresteren. Soldaten die de taken van politieagenten overnemen, in zo'n land wilt u niet wonen.

De echte oplossingen zijn ons allemaal bekend. We moeten de plannen uitvoeren, allen samen, schouder aan schouder, van federaal tot lokaal beleidsniveau, met het havenbedrijf.

Inderdaad, de eerste minister zei het reeds, met de operatie Sky ECC hebben wij de georganiseerde

criminaliteit zware klappen toegediend. De voorbije twee jaar hebben Financiën, Binnenlandse Zaken en Justitie enorm geïnvesteerd in extra politie en extra Justitie. Het budget van Justitie is van 2 miljard naar 2,5 miljard gegaan en een deel daarvan is bestemd voor die strijd.

De resultaten zijn er: 2.735 verdachten in het dossier Sky ECC, 1.400 mensen gearresteerd, honderden mensen in de gevangenissen – wij kunnen er vleugels van de gevangenis van Antwerpen mee vullen –, 110 miljoen euro in beslag genomen in het kader van Sky ECC.

Maar voor elke drugs crimineel die wij kunnen arresteren, komt er een andere in de plaats. Men kan de takken van de bomen blijven afzagen, maar men moet het probleem aan de wortel aanpakken. Het probleem aan de wortel aanpakken, dat betekent het verdienmodel breken. Wij moeten de mazen van het net verkleinen, zodat Antwerpen niet langer kan functioneren als een criminele hub. Vandaag slagen wij erin, dankzij onder meer het werk van de douane, om 11 % van die illegale trafiek tegen te houden. Europol zegt dat bij 20 % het verdienmodel wordt gebroken.

Collega Metsu, wij moeten die haven dus inderdaad beter beveiligen. De haven van Antwerpen is een huis met veel deuren en ramen. Men moet die stap voor stap dichttimmeren. En wij doen dat. Wij hebben hier in het Parlement een belangrijke wet goedgekeurd om vanaf dit jaar de beveiliging en bewaking van onze havens te verbeteren. Wij werken vandaag met biometrische toegangspassen. We zullen het havenpersoneel screenen, jaar na jaar, met een versterkte Staatsveiligheid. Wij zullen er ook voor zorgen, met de burgemeester van Antwerpen, dat de belangrijkste rederijen van de wereld maken dat elke kritieke container een black box heeft, zoals een vliegtuig, om het doen en laten beter te kunnen controleren.

Ik lees in de krant dat de burgemeester van Antwerpen met lege handen zou staan. Niets is minder waar. Wij versterken de politie en wij zullen dat blijven doen. Er moet meer politie komen in de haven van Antwerpen, meer controles, meer voertuigen, meer camera's.

Collega Geens, wij smeden ook internationale coalities. De opdrachtgevers houden zich immers inderdaad elders schuil. Wij zullen nooit aanvaarden dat bepaalde landen vrijhavens zijn voor narcoterroristen, die daar een luxe leven leiden, terwijl hier onschuldige slachtoffers vallen en ze terreur zaaien overal in Europa.

Ik heb dat uitleveringsverdrag met Dubai inderdaad persoonlijk onderhandeld en gesloten. Ik heb van de minister ter plaatse de verzekering gekregen dat men zou samenwerken. Het is tijd dat dat engagement wordt nagekomen en dat Dubai toont dat het het land menens is met de strijd tegen de drugsmafia.

Het is een lange en moeilijke strijd. Het geweld zal ongetwijfeld nog toenemen. Dat beseffen we. Dat zien we in Nederland. Het zal dus slechter gaan voor het beter wordt, maar een land als Italië is erin geslaagd, na vele tragedies, na vele bomaanslagen, om de ruggengraat van de mafia te breken. Dat zullen en kunnen we hier ook doen. Dat is onze opdracht, van ons allemaal. Daarvoor kunt u op mij blijven rekenen.

03.13 Minister **Annelies Verlinden**: Geachte leden, ik sluit mij vanzelfsprekend aan bij het medeleven dat hier voor het overlijden van de elfjarige Firdaous werd betuigd. Ze is thuis overleden, in een veilige haven, in een oorlog die de hare niet was, zoals de premier zei. Kinderen hebben immers nooit iets te maken met welke drugsoorlog dan ook.

Wanneer zoiets gebeurt, dan staat de wereld stil en dan komen er veel emoties los. Het duurde dan ook niet lang vooraleer er in de politiek symboolmaatregelen op tafel werden gelegd en paraplu's werden opengetrokken. De Nationale Veiligheidsraad samenroepen, het inzetten van militairen, de verantwoordelijkheid louter bij federale ministers leggen, daarin zit niet de oplossing.

Mijnheer Metsu, het gaat niet over de bereidheid of de wil om de Nationale Veiligheidsraad samen te roepen, of om het leger in te zetten, mijnheer Van Grieken. Waar het wel om gaat, is om de meest gerichte en meest gepaste oplossingen in te zetten. Ik neem aan dat de burgemeester van Antwerpen om dezelfde redenen geen bijzondere gemeenteraadscommissie in Antwerpen over dit thema samenroept.

Ik geloof wel dat de oplossing ligt in een ketengerichte samenwerking, waar iedereen over alle bevoegdheidsdomeinen heen zijn volle verantwoordelijkheid neemt. Mirakeloplossingen bestaan niet, maar elke schakel speelt een cruciale rol om het net rond de criminele bendes te sluiten. Ik heb het dan over de preventie, over

sociale en gezondheidsdiensten, over lokale besturen, over lokale en federale politie, over Justitie, over douane, over de internationale partners, over de havenbedrijven.

Ik neem mijn verantwoordelijkheid. Ik zorg ervoor dat de politie niet langer de *weakest link* in de keten is. Meer politie wordt op dergelijke momenten immers ook geroepen.

Hoewel ik een historische desinvestering heb aangetroffen, werken er vandaag meer mensen bij de federale politie dan ooit. Dat is niet om te lachen, mijnheer Depoortere.

Sinds oktober 2020 zijn er 150 medewerkers bij de verschillende FGP's bij gekomen, waarbij 68 mensen de FGP Antwerpen versterken. We zijn niet klaar. Tegen het einde van de legislatuur zal de FGP 409 extra collega's tellen, van wie 114 voor Antwerpen. We versterken ook de scheepvaartpolitie. In september zijn er al 20 politiemensen bij gekomen in detachering. We versterken de scheepvaartpolitie ook op korte termijn verder met 25 nieuwe medewerkers. Daar stopt het voor mij niet.

Mijn ambitie is en blijft een volledige bezetting van onze federale politiediensten. Wij versterken ook de lokale politie en rekruteren meer dan ooit. De reserve van de federale politie is ter beschikking van de lokale politie om haar bij te staan waar en wanneer nodig. De politie gaat er dus op vooruit. Wij zijn er nog niet, maar wij werken er wel aan en wij doen dus meer dan roepen.

Ik neem ook mijn verantwoordelijkheid op internationaal vlak, want dat is inderdaad essentieel. Wij zijn aanwezig in de bronlanden. Wij hebben beslist om, net als in Brazilië, een verbindingsofficier te installeren in Colombia en Ecuador. Dat brengt het totaal op twaalf verbindingsofficieren, mijnheer Geens. Wij hebben een MoU met Colombia en Ecuador in de pipeline. Dat is in december ondertekend door die landen en zal op korte termijn worden ondertekend door onze commissaris-generaal.

Het is essentieel om het verdienmodel aan te pakken en daarvoor is die internationale samenwerking onontbeerlijk. Zij is nog nooit zo sterk geweest, maar het blijkt dat er nog steeds witwasparadijzen zijn. Daarom hebben wij in februari 2022 een samenwerkingsakkoord gesloten met de politie in Dubai, waarin een duidelijk engagement is genoteerd van de Verenigde Arabische Emiraten en van België om de samenwerking te intensifiëren. De resultaten zijn er: de politie in Dubai arresteert drugsbaronnen. Men moet hen effectief daar treffen waar het het meeste pijn doet, namelijk in de portemonnee. Men moet hun drugsgeld afpakken en hun businessmodel verstoren. Het follow-the-moneyprincipe is daarbij natuurlijk richtinggevend. Daarin moeten wij blijven investeren, want het is cruciaal dat de nonkels in Dubai ook kunnen worden uitgeleverd. Wat baat het immers dat de inspanningen van de politie in België worden geïntensifieerd als die mensen in de Verenigde Arabische Emiraten hun leven zorgeloos kunnen voortzetten?

Het codewoord in de strijd tegen drugs is dus een ketenaanpak. Ik ben graag de motor van die ketenaanpak. Daarom heb ik in december nog eens alle actoren in de Antwerpse regio samengebracht – politie en Justitie – in de strijd tegen het geweld. Wij hebben toen verbeterpunten geïdentificeerd. Wij pakken die nu aan en lopen er niet van weg.

In het belang van die ketenaanpak stel ik dan ook voor om een nationale drugscommissaris aan te stellen die een ketengerichte benadering door de deelstaten en de federale overheid kan bewerkstellingen en de initiatieven nog beter op elkaar kan afstemmen.

Tot slot sluit ik mij graag aan bij de collega's die zich hebben gericht tot de drugsgebruikers. Het is immers niet normaal dat drugsgebruik bij een feestje hoort. Wij moeten jongeren weerbaar maken om neen te blijven zeggen, want alle gebruikers zijn een wezenlijke schakel in het in stand houden van het geweld. Iedereen, tot de hoogste echelons, moet beseffen dat er bloed aan hun neus hangt wanneer zij daaraan deelnemen.

03.14 Tom Van Grieken (VB): Mevrouw de voorzitter, beste ministers, ik ben teleurgesteld in jullie diverse antwoorden. Jullie wijzen allemaal naar het overleg, waarbij er discussie is over de uitkomst daarvan. Wat wij wel weten, is dat 17 februari 2023 de volgende keer is dat de heren ministers naar Antwerpen zullen afzakken. Dat is over meer dan een maand. Er is dus een gebrek aan urgentie in regeringskringen.

Mijnheer de eerste minister, ik dacht dat het niet kon, maar het meest en nog meer teleurgesteld ben ik in u. U verklaart dat het nu niet de tijd is om de spierballen te laten rollen. Mijnheer de eerste minister, wanneer is

het dan wel tijd? Er worden granaten gegooid. Met oorlogswapens wordt geschoten op woningen. Er is een open drugsoorlog, maar voor de heer De Croo is het niet de tijd om de spierballen te laten rollen. Ga dan zelf bij die politieagenten staan die nu de opdracht krijgen criminelen en niet de onschuldige burgers te beveiligen.

Daarom, beste vrienden – ik bedoel beste collega's, zeker niet beste vrienden, want die zijn er weinig in dit Parlement –, is het heel duidelijk dat de huidige regering haar zaakjes niet op orde heeft. Zij moet van veiligheid opnieuw een topprioriteit maken.

03.15 Marianne Verhaert (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, laat ons elkaar geen verhaaltjes wijsmaken. De huidige strijd is een strijd van lange adem. Het is een strijd die wij samen voeren. Het zijn wij samen tegen hen.

Ik heb de verschillende sprekers hier heel wat voorstellen horen doen, waarvan sommige vooral symboolpolitiek zijn. Ik heb echter ook de ministers gehoord. Mevrouw de minister, heren ministers, ik heb ook jullie antwoord beluisterd. Jullie aanpak is een aanpak die mij vertrouwen geeft. Het is een aanpak met concrete acties, met de inzet van alle mogelijke middelen en met samenwerking tussen alle verschillende niveaus binnen en over de grenzen van ons land, voor een aanpak van de hele keten en voor het beschermen van onze haven en ons goed, maar nog meer voor het vrijwaren van onze veiligheid.

Dat is voor jullie al van bij het begin een topprioriteit. Jullie zijn vastberaden. Jullie hebben ons volste vertrouwen.

03.16 Koen Metsu (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik heb vijf bemerkingen.

Ten eerste, ik ben het volledig eens met collega Calvo wanneer hij zegt dat er een totaalaanpak nodig is. Dat is een aanpak die men enkel kan bereiken als men de Nationale Veiligheidsraad geconsulteerd heeft. Anders schaft men die het beste af.

Ten tweede, mijnheer de eerste minister, wanneer u zegt dat de samenwerking met de burgemeester van Antwerpen sinds gisteren erg concreet geworden is, stel ik voor dat u die burgemeester van Antwerpen even belt.

Ten derde, jullie heilmiddel is: tegen het einde van de legislatuur zal het tekort binnen de federale gerechtelijke politie opgevuld worden. Dat is nog anderhalf jaar. Mag ik dat *too little too late* noemen?

Ten vierde, sinds Sky ECC kunnen wij inderdaad hele vleugels vullen met gedetineerden: 2.700 zijn er al geïdentificeerd. Maar hoeveel zitten er al achter slot en grendel?

Ten vijfde, in uw Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024, een nota van meer dan 60 bladzijden, heb ik moeten zoeken. Op één bladzijde staan vijf korte zinnnetjes over de aanpak van de drugsproblematiek. Maak ons dan ook niet wijs dat dit een prioriteit is voor deze regering!

03.17 Koen Geens (cd&v): Mijnheer de eerste minister, geachte ministers, ik ben opgegroeid aan de verbindingsweg tussen de stad Antwerpen en de haven van Antwerpen. Ik heb daar 12 jaar schoolgelopen en ik heb daar 15 jaar gewoond. Ik ken die buurt dus. Als wij die stad nog willen herkennen, zullen wij moeten samenwerken. Allemaal. Nationaal en internationaal. En niet kakelen over wiens fout het zou zijn dat het nog niet helemaal in orde is of dat het helemaal nog niet in orde is.

Tijdens de vorige legislatuur heeft de regering samengewerkt: samen met collega Van Overtveldt, samen met collega Jambon, samen met de stad Antwerpen en haar burgemeester, samen met het KALI-team in het Stroomplan. Dat heeft goed gewerkt en dat gaat verder goed. Maar ik heb één kritiekpunt. Als wij moreel niet eensgezind zijn en de indruk geven dat cannabis of cocaïne gelegaliseerd kunnen worden, is dit een verloren strijd. Dan gaat het niet.

Het kan niet zijn dat kinderen van elf jaar het slachtoffer worden van verwende rijke burgers. Dat kan niet! In geen geval!

La **présidente**: Chers collègues, M. Boukili a la parole.

03.18 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la présidente, il y a trop de bruit. Je n'arrive pas à m'entendre.

La **présidente**: Je vous demande quelques secondes pour que chacun se calme.

03.19 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, madame la ministre, j'ai attentivement écouté vos réponses. Je ne suis pas très rassuré. À vous entendre, on fait ce qu'il faut. On engage des douaniers, on met en place des scanners.

Double-t-on les effectifs actuels? Les effectifs actuels et les moyens actuels permettent de contrôler 1 % des conteneurs. On ne double même pas ces effectifs. Cela veut dire que l'on arrivera à quoi? Même pas à 2 %? Est-ce une solution pour vous, monsieur le ministre? Elle est complètement insuffisante!

Vous nous dites avoir fait des investissements, avoir mis des moyens. Mais d'où vient-on, monsieur le ministre, madame la ministre? D'où vient-on? Vous annoncez, madame la ministre, 450 policiers d'ici la fin de la législature. Mais 400 policiers ont été retirés sous la législature précédente. Vous rattrapez à peine les décisions de la législature précédente.

Vous nous parlez d'investissements. Mais d'où vient-on? Vos partis étaient présents dans les majorités de ces mêmes gouvernements qui ont raboté les moyens. Quand vous prenez d'une poche pour mettre dans une autre, cela ne s'appelle pas de l'investissement. Cela s'appelle de l'hypocrisie dans cette politique.

Vous sabotez les services publics alors que nous avons besoin des services publics, et des services publics forts pour lutter contre la criminalité!

03.20 Philippe Pivin (MR): Madame et messieurs les ministres, merci pour les réponses et les précisions que vous nous avez apportées, même si je me permets de dire qu'un renfort de 108 agents à la mi-2024, c'est trop loin.

Ce qu'il se passe aujourd'hui dans nos quartiers, et pas seulement à Merksem, à Bruxelles aussi, le port d'Anvers n'y est pas étranger. Le fait que la Belgique soit de plus en plus dénommée "narco-État", le port d'Anvers n'y est pas non plus étranger. C'est une porte d'entrée, et elle est trop grande ouverte. C'est une source, et il faut la tarir. C'est donc là que je vous demande à toutes et tous d'agir, et d'agir vite et fort.

03.21 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Geachte leden van de regering, ik dank u voor de antwoorden. U hebt verwezen naar de enorme budgettaire inhaalbeweging die deze meerderheid aan het maken is, maar we zijn het erover eens dat er nog heel wat werk aan de winkel is om dat op het terrein te laten voelen.

Ik was opgetogen met het ondubbelzinnige pleidooi voor samenwerking van de eerste minister, maar collega's – ook van de N-VA –, men moet wel met twee zijn om samen te werken. Ik wil daartoe oproepen bij het begin van het nieuwe jaar. In dezen is de opdracht van Bart De Wever burgemeester van Antwerpen zijn en de lokale veiligheid aanvoeren, niet de federale oppositie. Dat is mijn hoop voor dit jaar. Veiligheid is een kerntaak van de overheid en die overheid bestaat uit heel veel partijen in deze zaal, met onder andere cd&v, N-VA, Vooruit en Groen. Op onze steun kunt u rekenen.

03.22 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le premier ministre, madame la ministre, messieurs les ministres, il faut saluer le travail de nos policiers, de nos douaniers, de nos enquêteurs, de nos services de justice et de toutes celles et ceux qui oeuvrent à lutter contre les réseaux criminels. Mais, dans cette lutte contre les narcotrafiquants, même si nous avons déjà réinvesti dans les services de police, de justice et de douane au cours de ces dernières années, il nous faut donner les moyens à nos services de remplir leur mission.

Mon groupe a pris récemment plusieurs initiatives pour renforcer et redonner des moyens à la police judiciaire fédérale, notamment via la proposition de créer un Fonds "CrimOrg", criminalité organisée. Au-delà de ce besoin urgent de nouveaux moyens humains, financiers et technologiques, mon groupe défend aussi - c'est essentiel - l'importance d'une nouvelle approche globale de lutte qui intègre une nécessaire politique de prévention contre les assuétudes. Je vous remercie.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 Question de Joris Vandenbroucke à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La fin des régularisations fiscales" (55003120P)

04 Vraag van Joris Vandenbroucke aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "Het einde van de fiscale regularisaties" (55003120P)

04.01 Joris Vandenbroucke (Vooruit): Mijnheer de minister, ieder zijn deel is niets te veel. Dat is de basis van solidariteit en de manier waarop socialisten naar fiscaliteit kijken. Het mag niet zo zijn dat velen te veel moeten bijdragen omdat sommigen hun deel niet willen doen. Daarom is Vooruit voorstander van een strenge aanpak van fiscale fraude. Wij hebben dan ook de afspraak afgedwongen dat er een einde komt aan de fiscale regularisatie van zwarte kapitalen aan het einde van dit jaar. Men krijgt het immers niet uitgelegd aan de brave belastingbetaler dat fraudeurs hun straf de facto kunnen afkopen. Geld hebben kan nooit een reden zijn om aan vervolging te ontsnappen.

Indien we die praktijken willen stoppen, dan moet de regering met één stem spreken. Ik was dus ook wat ongerust toen ik in een krant las dat er politici zijn die twijfel zaaien over het einde van de regularisatie. Dat ondermijnt natuurlijk de urgentie die de fraudeurs moeten voelen. Die urgentie is er nog niet. Na twintig jaar van regularisatierondes blijkt immers dat er nog 40 miljard euro zwart geld op Belgische bankrekeningen staat.

Mijnheer de minister, dat toont aan hoe essentieel uw werk is, namelijk het uitvoeren van uw actieplannen tegen fiscale fraude, zorgen voor voldoende slagkracht bij de fiscus en bij Justitie, zorgen voor meer transparantie in ons financiële systeem en zorgen voor medewerking van de banken. Die zaken zijn allemaal nodig om de valsspelers op te sporen, te vervolgen en te bestraffen. Het moet ondertussen glashelder zijn dat de regularisatie van zwart geld ophoudt op 31 december 2023. Wie langer op zijn zwart geld blijft zitten, moet de gevolgen dragen.

Kunt u bevestigen dat die regularisatie definitief stopt aan het einde van dit jaar? Zult u bijkomende maatregelen nemen om de strijd tegen fiscale fraude verder op te voeren?

04.02 Minister Vincent Van Peteghem: Mijnheer Vandenbroucke, de strijd tegen fiscale fraude is een strijd voor degenen die wel en stipt correct hun bijdragen betalen tegen de groep die dat bewust niet doet. Laat me duidelijk zijn, in die strijd staat deze regering schouder aan schouder met degenen die wel eerlijk en correct hun bijdragen betalen. Deze regering heeft dan ook sprongen vooruit gemaakt in de strijd tegen fraude. We hebben al twee actieplannen uitgerold en uitgevoerd, met maatregelen die impact hebben op het terrein. Momenteel zijn we zelfs bezig met een derde plan, dat in volle voorbereiding is.

Het regeerakkoord voorziet inderdaad de mogelijkheid om de fiscale regularisatie stop te zetten. Dat zal ook effectief gebeuren. Op 31 december 2023 is dat definitief afgelopen. Meer nog, we gaven de financiële instellingen de opdracht om te onderzoeken of er witwaskapitalen zijn die nog niet werden geregulariseerd en vroegen welke acties daartegen ondernomen kunnen worden. Wie twintig jaar lang niet ingaat op de kans om zwart geld aan te geven, is natuurlijk hardleers. Dat kunnen we noch aanvaarden, noch verantwoorden tegenover iedereen die wel op een eerlijke en correcte manier bijdrage levert aan onze samenleving.

Ik zal de strijd tegen fraude vol overtuiging blijven voortzetten. Ik weet dat ik daarvoor kan reken op uw steun en die van het Parlement en onze regering.

04.03 Joris Vandenbroucke (Vooruit): Mijnheer de minister, bedankt voor uw geruststellende en zeer heldere antwoord. U zult aan Vooruit inderdaad altijd een partner hebben in de strijd tegen fiscale fraude. In tijden van crisis is het maar normaal dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Wie wegduikt voor zijn verantwoordelijkheid moet worden aangepakt. Het is een goede zaak dat u een derde actieplan aankondigt met bijkomende maatregelen om de valsspelers aan te pakken. Dat is nodig om onze fiscaliteit echt rechtvaardig te maken.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Questions jointes de

- Georges Dallemagne à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La libération d'Olivier Vandecasteele" (55003123P)
- Marie-Christine Marghem à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La libération d'Olivier Vandecasteele" (55003135P)
- Samuel Cogolati à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La grève de la faim de l'otage belge Olivier Vandecasteele" (55003141P)
- Daniel Senesael à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La détention du travailleur humanitaire Olivier Vandecasteele en Iran" (55003140P)
- François De Smet à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La suspension du traité de transfèrement avec l'Iran par la Cour constitutionnelle" (55003139P)

05 Samengevoegde vragen van

- Georges Dallemagne aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De vrijlating van Olivier Vandecasteele" (55003123P)
- Marie-Christine Marghem aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De vrijlating van Olivier Vandecasteele" (55003135P)
- Samuel Cogolati aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De hongerstaking van de Belgische gijzelaar Olivier Vandecasteele" (55003141P)
- Daniel Senesael aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De detentie van de humanitairehulpverlener Olivier Vandecasteele in Iran" (55003140P)
- François De Smet aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De opschorting door het Grondwettelijk Hof van het overbrengingsverdrag met Iran" (55003139P)

05.01 Georges Dallemagne (Les Engagés): Madame la ministre, il n'y a pas de mots pour exprimer le dégoût, la colère, la nausée qu'on ressent face à la cruauté, au cynisme, à la barbarie de ce régime. C'est définitivement un régime terroriste. Chaque jour, nous le savons, les conditions d'incarcération d'Olivier Vandecasteele se détériorent. Sa santé s'abîme. Les peines qui lui sont infligées sont de plus en plus lourdes et grotesques. La question se pose: que peut-on faire? C'est une question sans jeu politique. Que peut-on faire face à la barbarie, face au terrorisme?

Vous avez convoqué à plusieurs reprises l'ambassadeur d'Iran. Je ne sais pas si c'est utile mais il fallait le faire. Je ne sais pas ce qu'il est advenu de ces rencontres. Vous nous le direz sans doute. Il y a aussi cet arrêt de la Cour constitutionnelle qui a été suspendu. Vous attendez, semble-t-il, le 8 mars au plus tard pour savoir ce qu'il en sera définitivement de cet arrêt. Je pense qu'il ne faut pas attendre. Quelle que soit l'issue de l'arrêt de la Cour constitutionnelle, il ne faut pas attendre. Il faut agir vite parce que la santé d'Olivier Vandecasteele en dépend.

Quelles sont les voies de droit, les voies politiques qui sont encore à votre disposition? Je crois que vous ne les avez pas toutes épuisées. Je vous demande de nous dire quels sont vos plans. Quelles sont vos actions pour libérer Olivier Vandecasteele? Quelle est la coordination qui existe au niveau européen puisque l'on sait que ce n'est pas le seul otage de ce régime? Je vous demande également de voir quelles sont les autres actions que vous pourriez encore mener. J'entends votre collègue Didier Reynders qui vous propose d'aller à Téhéran. Pourquoi pas? Je me demande quelle est votre réaction à ce propos. Quels seraient alors les termes de référence? Avec quoi viendriez-vous?

Aujourd'hui, ce qu'il faut faire (...)

05.02 Marie-Christine Marghem (MR): Madame la présidente, madame la ministre des Affaires étrangères, la politique étrangère belge place au cœur de son ADN la défense des droits de l'homme dans le monde. Vous intervenez d'ailleurs régulièrement sur la situation humanitaire en République démocratique du Congo ou dans d'autres pays. Par ailleurs, notre pays sera membre du Conseil des droits de l'homme de Genève, au printemps prochain, ce dont je me réjouis.

Le rôle du ministre des Affaires étrangères est notamment de protéger et d'aider nos concitoyens qui voyagent et qui résident à l'étranger. L'un d'entre eux nous inquiète fortement. Sa situation est dramatique. Comme l'a

dit mon collègue, Georges Dallemagne, il n'y a pas de mots. Nous entrons dans une séquence épouvantable, avec des peines des plus archaïques qui sont infligées contre un être humain. Il s'agit d'Olivier Vandecasteele.

Depuis votre entrée en fonction, vous êtes intervenue à de nombreuses reprises pour tenter de résoudre ce problème, ce dont je vous remercie.

Sa famille doit recevoir des informations sur son sort et sur les démarches effectuées pour hâter sa libération. Je voudrais que, sur le plan bilatéral, vous intensifiez vos relations avec l'ambassadeur iranien en poste à Bruxelles. Je souhaiterais également savoir quels sont les messages qui sont délivrés à Téhéran.

Dans ce contexte, ne jugez-vous pas opportun de vous rendre en Iran pour débloquer cette situation? Afin de peser encore plus fortement sur le régime iranien, y a-t-il des pays partenaires avec lesquels nous pourrions nous associer pour adresser directement aux autorités iraniennes un message qui rappelle nos valeurs de démocratie et de respect des droits et de la dignité humaine?

Nous devons montrer au régime iranien toute la mobilisation qui existe en Belgique et, en particulier, à Tournai, ville natale d'Olivier Vandecasteele dont je suis également originaire et où, aujourd'hui encore, on manifestait pour sa libération rapide.

Nous voulons que tout soit entrepris pour qu'il puisse revenir vivant en Belgique.

05.03 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): Madame la ministre, 74 coups de fouet, 40 ans de prison, voilà la punition absolument barbare infligée par le régime des mollahs en Iran à l'un de nos compatriotes, le travailleur humanitaire Olivier Vandecasteele. Je n'ai pas de mots assez forts pour condamner cet odieux chantage. Au nom des écologistes, je tiens à faire part à sa famille, ses amis, ses proches de notre profonde solidarité. Nous sommes à leurs côtés.

Face à cette injustice, on ne peut se croiser les bras. Nous devons faire bloc face à l'Iran. Je sais que personne n'a de baguette magique. Le régime iranien n'a plus rien à perdre et ne recule devant rien dans son cynisme.

Nos filleuls, ceux que nous avons parrainé en Iran, ces jeunes qui osaient se lever contre la tyrannie, Mohamed Mohammad Mehdi Karami et Seyed Mohammad Hosseini, ont été pendus ce week-end. Ils voulaient simplement vivre libres. Nous n'oublions par leurs visages et je veux le dire solennellement devant vous en plénière.

Surtout, nous devons continuer le combat pour sauver des vies innocentes. Madame la ministre, c'est notre mission principale et nous devons faire union derrière votre action et celle de vos services diplomatiques.

Madame la ministre, qu'allez-vous faire pour éviter que ces coups de fouet soient infligés à Olivier? Quels sont les résultats concrets de vos entretiens répétés avec l'ambassadeur d'Iran en Belgique? Au-delà du traité de transfèrement, quelles voies explorez-vous encore aujourd'hui de manière urgente pour libérer et faire revenir Olivier Vandecasteele? Dans l'intervalle, comment redoublez-vous d'efforts pour intensifier les visites consulaires sur place pour s'assurer de ses conditions de détention?

05.04 Daniel Senesael (PS): Madame la ministre, cette semaine, nous apprenions que notre compatriote Olivier Vandecasteele, mon voisin tournaisien à qui j'apporte mon soutien indéfectible, était finalement condamné à 40 ans de prison et à 74 coups de fouet lors d'un simulacre de procès en Iran - une décision accueillie avec effroi par sa famille et ses amis. Olivier est en effet incarcéré depuis le 24 février dans des conditions qui ne respectent pas la dignité humaine et qui s'apparentent même, selon ses proches et d'après les informations transmises à sa famille par notre poste diplomatique sur place, à de la torture. Il n'a aucun accès à la lumière du jour, n'a pas de matelas, est emprisonné dans une cellule sans fenêtre et ébloui par une lumière constante l'empêchant de dormir. Sa santé physique et mentale se serait terriblement dégradée ces dernières semaines. Une pétition d'Amnesty International dénonçant ces conditions inhumaines et demandant la libération immédiate du travailleur humanitaire a déjà obtenu plus de 50 000 signatures.

Cet après-midi, comme ma collègue l'a dit, j'aurais dû me trouver à Tournai pour assister à la pose symbolique d'une bâche sur le beffroi, en guise de soutien. Mais face à l'urgence et à l'injustice de cette situation, j'ai préféré vous exprimer mon ressenti de vive voix, pour obtenir sa libération que nous réclamons avec force et

conviction. Il y a urgence. Une vie est en jeu.

Madame la ministre, suite à l'appel d'un de vos prédécesseurs, actuel commissaire européen à la Justice, comptez-vous faire le déplacement à Téhéran pour une intervention en direct avec les autorités iraniennes? Quelles sont les autres initiatives entreprises par notre gouvernement et nos services diplomatiques afin d'assurer la protection et la sécurité de notre ressortissant et garantir le respect des droits humains et des droits de la défense? Enfin, y a-t-il des initiatives prises au niveau européen? Merci pour vos réponses.

05.05 François De Smet (DéFI): Madame la ministre, la nouvelle est tombée mardi, notre compatriote Olivier Vandecasteele aurait été condamné à 40 ans de prison et 74 coups de fouet. Bien évidemment, une condamnation monstrueuse pour des faits imaginaires, bien évidemment une manière pour ce régime de maintenir la pression sur notre pays et de maintenir son ignoble chantage.

Madame la ministre, on sait que le gouvernement a tenté la méthode consistant à céder partiellement à ce chantage avec l'adoption d'une loi portant assentiment au traité de transfert de condamnés avec l'Iran. Cette voie est de toute façon aujourd'hui compromise, puisque la Cour constitutionnelle a suspendu ces dispositions le 8 décembre dernier.

Il n'en demeure pas moins qu'Olivier Vandecasteele risque aujourd'hui sa vie et que nous devons tout faire pour le sortir de là. Il m'est difficile de croire, je vous avoue, qu'il n'existerait pas d'autre solution pour faire libérer Olivier que de céder à ce chantage.

Que fait-on lorsqu'on fait l'objet de menaces, de chantage et qu'il est impossible de céder? On retourne la table, on trouve des alliés, on trouve d'autres armes. C'est cela que nous devons faire. En l'occurrence, il y a d'autres otages occidentaux détenus par l'Iran. Il y a la voie des sanctions économiques. Il y a tout de même pas mal de raisons de penser que la petite Belgique n'est pas seule face à ce régime théocratique qui est d'ailleurs en train de vaciller sous les coups de sa propre jeunesse.

Je pense moi aussi qu'il est temps d'agir et de ne pas attendre la Cour constitutionnelle.

Madame la ministre, le gouvernement a-t-il exploré d'autres pistes que celle de ce fameux traité pour faire libérer Olivier Vandecasteele? Qu'est-ce qui a déjà été engagé à cet effet? Avez-vous tenté de mutualiser ce dossier avec nos partenaires européens et occidentaux? Avons-nous vraiment fait le tour de toutes les possibilités en matière de pression diplomatique mais aussi économique?

Je crois que nous ne pouvons plus attendre. Nous devons hausser le ton.

05.06 Hadja Lahbib, ministre: Madame la présidente, chers collègues, beste collega's, comme vous le savez, notre compatriote, Olivier Vandecasteele est détenu depuis le 24 février 2022 dans une prison iranienne. Depuis bientôt un an, le gouvernement a mis et met tout en œuvre non seulement pour obtenir sa libération mais aussi, en attendant celle-ci, pour rendre ses conditions de détention les meilleures possible.

Nos diplomates en poste à Téhéran lui rendent visite dès qu'ils parviennent à en avoir l'autorisation. Jusqu'ici, sept visites consulaires ont ainsi pu avoir lieu. La dernière a eu lieu tout récemment, le 4 janvier dernier. Notre ambassadeur à Téhéran lui a rendu visite et lui a transmis les messages et des affaires de sa famille. Il a constaté qu'Olivier Vandecasteele était amaigri. Son état de santé est relativement stable néanmoins. Nous réservons à la famille Vandecasteele, vous le comprendrez, tous les détails sur son état physique et mental. Mais, pour répondre à une question qui m'a été posée, Olivier Vandecasteele a arrêté sa grève de la faim partielle.

Nous sommes donc en contact très régulier avec la famille Vandecasteele que nous soutenons et que nous continuerons à soutenir dans cette épreuve jusqu'au bout. La famille a en outre pu avoir plusieurs contacts avec lui, à chaque fois hautement négociés. Le dernier a d'ailleurs eu lieu le soir de Noël. Je l'ai négocié moi-même jusque tard dans la soirée.

Sur le terrain, en Iran, notre ambassadeur a effectué des dizaines de démarches pour aider Olivier Vandecasteele. Nous avons aussi multiplié les démarches diplomatiques pour demander sa libération, le respect de ses droits, des conditions de détention décentes et des contacts plus fréquents avec ses proches.

En Belgique, nous avons déjà convoqué à dix reprises l'ambassadeur d'Iran à Bruxelles.

Alors, non, comme vous l'avez dit, la Belgique n'est pas seule dans cette situation. Au niveau international, j'ai eu des échanges bilatéraux avec plusieurs pays européens qui sont dans une situation "similaire" à la nôtre. C'est à chaque fois différent.

Au niveau multilatéral, je suis en contact étroit avec les institutions européennes dont le Haut représentant de l'Union européenne, Josep Borrell, ainsi que le président du Conseil européen, Charles Michel.

Avec l'Iran, j'ai également eu plusieurs contacts avec le ministre iranien des Affaires étrangères. Le dernier remonte au 13 décembre 2022.

Malgré nos efforts, nos demandes de justification quant à cette arrestation et cette détention – à nos yeux, totalement arbitraires et injustes – d'Olivier Vandecasteele, l'Iran ne nous a jamais notifié officiellement une quelconque inculpation retenue contre lui. Lors d'un contact avec mon homologue iranien, ce dernier a évoqué un jour oralement, sans apporter aucune précision, des accusations d'espionnage. Comme vous le savez, deux agences de presse iraniennes prétendent à présent que quatre chefs d'inculpation ont été retenus contre Olivier Vandecasteele, avec les peines que vous connaissez puisqu'elles ont été relayées par notre presse.

Ces révélations n'ont pas été confirmées par l'ambassadeur, que nous avons de nouveau convoqué et auquel nous avons rappelé que les droits élémentaires d'Olivier Vandecasteele n'avaient pas été respectés, y compris le droit à la défense et à un procès équitable et transparent. Nous avons également transmis un message de mise en garde contre la moindre violence qui serait exercée à l'encontre d'Olivier Vandecasteele, à la suite de cette prétendue sentence. Celle-ci constituerait une escalade inacceptable et entraînerait de graves conséquences pour nos relations bilatérales et au-delà. Au regard du droit international et de par la nature de ses conditions de détention, Olivier Vandecasteele fait déjà l'objet de tortures.

Tot slot hebben wij erop gewezen dat Olivier Vandecasteele het slachtoffer is van onmenselijke behandeling en ongegronde beschuldiging. Ook maakten wij opnieuw duidelijk dat wij zijn onmiddellijke vrijlating eisen. In afwachting van zijn vrijlating vragen wij met aandrang een verbetering van zijn detentieomstandigheden. Wat de redenen voor zijn aanhouding ook zijn, ze zijn willekeurig. Olivier Vandecasteele heeft geen eerlijk proces gekregen en moet worden vrijgelaten.

C'est notamment pour cette raison que nos services ont émis un avis de voyage très négatif. Lorsque la vie d'un de nos concitoyens est en jeu, il est de notre devoir de faire tout ce qui est en notre pouvoir pour obtenir sa libération en mettant au service de Vandecasteele et de ses proches toute l'intelligence et l'expérience de notre diplomatie.

Vous comprendrez que la partie n'est pas facile compte tenu de l'actualité et de la nature même du régime iranien que j'ai condamné publiquement, que je condamne et que vous connaissez comme moi. Enfin, je suis heureuse d'entendre que vous nous appelez à nous élever au-delà de nos différences, heureuse de voir un hémicycle concerné et uni autour de la situation d'un compatriote qui, je l'espère, un jour, verra cette image d'un Parlement uni autour du sort d'un de nos compatriotes.

05.07 Georges Dallemagne (Les Engagés): Madame la ministre, j'ai entendu vos mots et vos efforts. Je pense qu'il faut en faire davantage et agir plus fortement et de manière plus concertée. Vous nous avez parlé des contacts que vous avez mais il n'y a ni action concertée au niveau européen ni de sollicitation auprès du Service européen pour l'action extérieure. Il faut être plus ferme, plus dur, vous attendez qu'il y ait une escalade avec des violences supplémentaires. Il ne faut pas attendre par rapport à des terroristes, on peut les juger devant la Cour pénale internationale aujourd'hui. Je vous demande de faire ce voyage à Téhéran et vous n'avez pas répondu sur cette question-là. Il faut tout tenter aujourd'hui pour libérer Olivier Vandecasteele. La Belgique est en train de se lever pour essayer de récupérer l'un des siens, et la Belgique a raison car c'est une question de dignité, c'est la vie d'un homme qui est en danger. C'est cela que l'on vous demande, madame la ministre, c'est de porter ce combat fermement, d'en faire votre priorité absolue et de ramener Olivier ici au pays! Je vous remercie.

05.08 Marie-Christine Marghem (MR): Madame la ministre, merci pour vos réponses. Vous nous avez éclairés sur les détails de votre action depuis que vous êtes en fonction et je vous en remercie. Nous savons

que vous vous impliquez pleinement dans ce dossier, et qu'il constitue une réelle préoccupation quotidienne pour vous.

Mais les faits sont excessivement graves, et nous remplissent d'un effroi extraordinaire par rapport à la vie de l'un de nos concitoyens et au traitement archaïque dont il fait l'objet. Nous n'avons aujourd'hui aucune assurance par rapport à la possibilité qu'il revienne un jour vivant ni par rapport à l'état dans lequel il sera. Nous ne savons pas s'il pourra voir tout ce qui a été déployé pour faire respecter sa dignité et sa vie.

J'insiste donc particulièrement pour que vous fassiez tout ce qui est en votre pouvoir pour entrer en contact régulier avec les autorités iraniennes et, pourquoi pas, en vous déplaçant sur place, afin de créer un climat de confiance qui permette, dans un premier temps, de desserrer les liens de cette détention qui sont ignobles et, peut-être, un jour, nous l'espérons tous, de libérer et de ramener chez nous Olivier Vandecasteele. Je vous remercie. Continuez, et de plus belle!

05.09 Samuel Cogolati (Ecolo-Groen): Madame la ministre, il s'agit, évidemment, d'une situation dramatique. Tout d'abord, je vous remercie pour votre implication personnelle, mais aussi pour la mobilisation de vos services, de tout le SPF Affaires étrangères, lequel se mobilise pour la libération de notre compatriote, Olivier Vandecasteele.

En effet, le temps presse. Tout d'abord, vous l'avez dit, parce qu'il est victime de torture, d'actes dégradants, absolument inhumains, dans des conditions atroces, à l'isolement depuis maintenant onze mois. Ensuite aussi parce que le régime qui, aujourd'hui, retient en otage Olivier Vandecasteele, est aussi celui qui opprime son peuple et met à mort sa jeunesse.

Rien que le week-end dernier, je l'ai dit, l'Iran a encore pendu deux jeunes, simplement parce qu'ils voulaient vivre libres, parce qu'ils demandaient la liberté. Nous devons donc dire à ce peuple iranien courageux qui se lève et, surtout, à la famille d'Olivier Vandecasteele aujourd'hui à Tournai: "Non! Nous ne vous abandonnerons jamais!"

05.10 Daniel Senesael (PS): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse et votre soutien.

J'espère que vous entendez ces milliers et milliers de voix qui s'élèvent partout en Belgique à travers une mobilisation emplie d'espoir pour faire libérer Olivier.

Le 23 janvier prochain, il fêtera ses 42 ans. Nous souhaiterions qu'il puisse fêter son anniversaire entouré de ses proches, de sa famille et de ses amis, et non seul, avec les 47 kilos qui lui restent, dans une prison lugubre, en tee-shirt dans le froid glacé d'un sombre hiver.

Après avoir donné son quotidien pour améliorer celui des autres, c'est lui, désormais, qui cherche désespérément une main tendue. C'est à vous, à nos autorités, à notre force diplomatique de lui venir en aide au plus vite.

Condamner l'injustice est un pas important. La réparer est le fondement de notre engagement. Les actions doivent être poursuivies et intensifiées de toute urgence et avec détermination.

Olivier Vandecasteele risque beaucoup. J'espère que, demain, il ne sera pas trop tard. Pour son anniversaire, je vous invite à inonder les réseaux sociaux de sa photo.

05.11 François De Smet (DéFI): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Je sais et je suis sûr que nos services diplomatiques sur place font le maximum pour soutenir comme ils le peuvent Olivier Vandecasteele. Cependant, je crois que c'est encore insuffisant et qu'à la diplomatie, il nous faut maintenant ajouter beaucoup plus de politique. Tous mes collègues, mais pas moi, ont parlé d'un éventuel voyage à Téhéran. Je me permets d'insister. Je crois que là, pour le coup, il y a des symboles forts qui pourraient aider à renverser la situation. Le récit de vos rencontres avec l'ambassadeur nous le montre. Le temps n'est plus à un dialogue diplomatique classique. Il va falloir, je le crains, très diplomatiquement et politiquement se résoudre à une forme de rapport de force parce que c'est tout ce que ce régime comprend.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

La **présidente**: Ceci clôture les questions orales.

Propositions de résolution

Voorstellen van resolutie

06 Proposition de résolution relative aux aspects de durabilité lors de la construction et de la démolition d'éoliennes (2073/1-5)

06 Voorstel van resolutie over de duurzaamheidsaspecten bij de bouw en afbraak van windmolens (2073/1-5)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Yngvild Ingels, Bert Wollants, Wouter Raskin, Anneleen Van Bossuyt, Frieda Gijbels.

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2073/5)**

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2073/5)**

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

Le rapporteur, M. Verduyckt, renvoie au rapport écrit.

06.01 **Yngvild Ingels** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, windenergie is belangrijk in de energietransitie, maar we moeten ook kijken naar de duurzaamheid van windmolens.

Als indiener van deze resolutie ben ik van oordeel dat enkele aspecten inzake duurzaamheid tot nog toe onvoldoende onder de aandacht zijn gebracht. Ik heb het dan bijvoorbeeld over het gebruik van balsahout uit kwetsbare bossen, dat in de molenwieken wordt gebruikt, maar ook over zeldzame aardelementen in de turbines, die hoofdzakelijk in China en Myanmar worden gemijnd, met grote schade voor mens en milieu. Ook de magneten worden hoofdzakelijk in China geproduceerd en China heeft daarin op wereldvlak een onhoudbare dominante positie ingenomen.

Er is ook een impact op ons maritiem milieu. De trillingen en de geluidsoverlast bij het heien van de palen hebben een heel negatieve impact op het zeeleven. Verder gaat het ook over de recycleerbaarheid van de molenwieken aan het einde van de levenscyclus. De afgedankte wieken komen maar al te vaak terecht op stortplaatsen, waar ze heel moeilijk verteren door het gebruik van koolstofvezels, en in andere gevallen worden ze gewoon verbrand.

Het is wel belangrijk om te zeggen dat er al heel wat onderzoeken en initiatieven zijn en dat er dus zeker al goed werk wordt geleverd op het vlak van innovatie, maar het is onze overtuiging dat het nog beter en nog sneller kan, zeker wanneer de initiatieven ook door overheden worden ondersteund. Daarom vragen we met deze resolutie aan de federale regering om een versnelling hoger te schakelen in het onderzoek naar een duurzaam windmolenbeleid, binnen internationale en Europese samenwerkingsverbanden, maar ook op nationaal niveau.

Specifiek gaat het dan over innovatieve productiemethodes met duurzame materialen, de mogelijkheid tot uitbreiding van de productiecapaciteit op Europese bodem, innovatieve installatietechnieken, mitigatie van de overlast voor ons zeeleven en betere recyclagetechnieken voor de wieken wanneer deze *end of life* zijn.

In de resolutie kijken we ook naar Frankrijk. Dat is belangrijk, gelet op hun plannen om nieuwe windparken te bouwen, niet alleen dicht bij onze grens, maar ook tegen het beschermde Natura 2000-gebied op de Vlaamse Banken.

België levert al inspanningen voor offshore windenergie en de bescherming van het mariene milieu, maar Frankrijk blijft te vaak achter. Ik hoop daarom ook dat deze resolutie onze regering kan motiveren om in de gesprekken met Frankrijk daar wat meer op de strepen te staan.

Voorzitter: Valerie Van Peel, ondervoorzitster.

Président: Valerie Van Peel, vice-présidente.

Collega's, ik wil eindigen met een dankwoord voor de heel constructieve samenwerking. Het gebeurt niet zo vaak dat een tekst vanuit de oppositie unaniem wordt goedgekeurd in de commissie en het halfroond haalt. Ik dank de leden van de commissie voor Klimaat en al de medewerkers, en ook de ministers en al diegenen die hun advies hebben gegeven.

06.02 Kurt Ravyts (VB): Collega's, de geplande ontwikkelingen inzake offshorewindenergie in en buiten de Belgische territoriale wateren – ik verwijs naar het interconnectieverhaal – vormen een van de steunpijlers van wat omschreven wordt als een van de groenste federale regeringen ooit. Alle ogen zijn natuurlijk gericht op het toekomstige en eigenlijk ook huidige ondersteuningsmechanisme voor de offshoresector. De creatie van wat men een stabiel investeringsklimaat voor energie noemt, heeft echter de voorbij twintig jaar een impact gehad op de eindfactuur van de consumenten. Denk maar aan het debacle rond de overschotten aan groenestroomcertificaten en de Turteltaks in het tweede deel van het voorbije decennium op gewestelijk niveau.

Gelukkig is er sprake van voortschrijdend inzicht. Net voor de aanvang van de plenaire begrotingsbesprekingen afgelopen maand bereikte men in de regering een principeakkoord over de wijziging van het steunmechanisme voor de vijf jongste windparken op zee. Het Vlaams Belang wil dat de spectaculaire kostendaling van op zee geproduceerde windenergie weerspiegeld wordt in de ondersteuning.

De offshorerealiteit gaat over veel meer. Het gaat namelijk ook over duurzaamheid en over circulariteit. Het is de verdienste van mevrouw Ingels dat zij daarop de aandacht heeft gevestigd. Men had dat van de ecologen of sociaaldemocraten kunnen verwachten, maar collega Verduyck was verrassend eerlijk in de commissie. Hij onderstreepte dat men niet de indruk mocht wekken het imago van de sector te beschadigen.

Links heeft het in dit land moeilijk met ongemakkelijke waarheden. Een van die ongemakkelijke waarheden is de impact van offshorewindmolens over hun volledige levenscyclus, waarbij er toch wel technische en maatschappelijke uitdagingen zowel in verband met de materiaalstromen als in verband met de ontmantelingsprocessen geïdentificeerd kunnen worden, waaraan te weinig aandacht wordt besteed.

Collega's, die heilig verklaarde constructies, die bijna bijbelse tempels van de groene geest zijn – de woorden klinken een beetje dedeckeriaans –, hebben ook een ecologische voetafdruk en die is groter dan de impact op het mariene milieu in de de Prinses Elisabethzone, waarover men terecht bekommerd is en in verband waarmee de studies dit jaar eindelijk zouden moeten worden opgeleverd.

Het debat over de recycleerbaarheid van de wieken blijft onder de radar, terwijl het nog steeds ad rem is. Het is goed dat mevrouw Ingels met een aantal belangrijke aandachtspunten in de adviezen rekening heeft gehouden. Men vraagt bijvoorbeeld aandacht voor de kansen die ten gevolge van de nieuwe Europese regelgeving inzake kritieke grondstoffen kunnen worden gecreëerd. Men vraagt ook om intensiever na te gaan hoe activiteiten inzake onderzoek, ontwikkeling en productie van magneten en de daarvoor benodigde materialen ook in dit land kunnen worden geïntensifieerd.

We mogen ons niet wegsteken achter de huidige federale mariene milieuvergunning, waarin inderdaad rekening wordt gehouden met het einde van de levenscyclus van windmolens en dus ook van de wieken.

Collega's, de door niemand betwiste energietransitie moet zich verankeren in de circulaire economie. Natuurinclusief moet de norm zijn, en al zeker in de offshore, bij zowel het ontwerp, de bouw, de uitbating als de ontmanteling.

U had het ongetwijfeld al begrepen. Wij keuren het voorstel van resolutie goed.

06.03 Thierry Warmoes (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, beste collega's, deze resolutie heeft inderdaad de verdienste om een aantal problematieken op de agenda te zetten die aandacht verdienen. PVDA is een linkse partij, wij erkennen natuurlijk dat milieu en technologie ook een ecologische impact hebben. Elke economische activiteit heeft die. Het gaat erom dat die impact dan wordt vergeleken.

Er is effectief nog veel marge om windmolens meer circulair te maken. Ook wij willen uiteraard niet dat die energietransitie voor andere leefmilieuproblemen zorgt, door overexploitatie, en dat er een verschuiving komt van het ene milieuprobleem naar het andere. Dat hebben wij reeds veel te veel meegemaakt in het verleden. Wij denken in dit geval dan in het bijzonder aan de mijnbouw en ontbossing. Onze visie is dat wij af moeten van dat extractivisme dat de grenzen van de exploitatie van de natuur steeds maar verder verlegt.

Wij willen ook niet dat die energietransitie de weg vrijmaakt voor bijvoorbeeld diepzeemijnbouw. Wij zijn trouwens voorstander van een moratorium op diepzeemijnbouw. Wij hebben een resolutie daarover in behandeling in de commissie.

De transitie die nodig is, moet zich verankeren in de circulaire economie en niet in de lineaire economie. In navolging van de milieubeweging pleiten wij voor meer circulariteit in heel de projectcyclus van offshorewind. Alle investeringen in meer onderzoek daarnaar zijn zeker welkom. Dat mag zich natuurlijk niet beperken tot offshorewind. Die wordt nu wel sterk in het vizier genomen, maar er zijn zoveel andere sectoren waar de producten best ook eens onder de circulaire loop worden genomen.

Wij moeten ook blijvend werk maken van het bekomen van een goede milieutoestand in de hele Noordzee. Daaraan schort ook wel het een en ander. Er is een planmatige aanpak van het marien milieu nodig, waarbij natuurinclusief ontwerp de norm is. Een natuurinclusief design van alle offshore-energie-infrastructuur moet daarom te allen tijde gegarandeerd worden. Het ontwerp, de bouw, de uitbating en de ontmanteling van die infrastructuur moet effectief rekening houden met alle organismen die in de Noordzee leven.

Dat gaat uiteraard niet alleen over windmolens, maar geldt ook voor het energie-eiland. De overheid moet de best beschikbare technieken opleggen om specifiek geluidsoverlast te vermijden. Dat mag zich niet beperken tot het heien van windmolens. Voor geluid is er natuurlijk een cumulatief effect van alle activiteiten die op zee doorgaan. Natuurlijk hebben die een nadelig effect en we zullen niet geluidloos infrastructuur kunnen aanleggen, maar het gaat erom dat men geen significant nadelig effect heeft op de aanwezige soorten. Op dat vlak is nog veel kennisopbouw nodig, zowel qua impact van het geluid op soorten als inzake mogelijke technische verbeteringen om dit te voorkomen of te verminderen.

Tot slot moet er ook worden nagedacht over het behoud van de natuurwaarden in de bestaande windmolenparken als die het einde van hun levensduur hebben bereikt. Dat gebeurt natuurlijk ook. We zijn er nog aan het bouwen of gaan er nog bijbouwen, maar op een bepaald moment is hun levensduur ook bereikt. Dan moet effectief worden overwogen of men niet beter *repower* dan ontmantelt als de levenscyclusanalyse van dat project gunstiger is.

Kortom, om weer bij het begin aan te sluiten: deze resolutie zet effectief belangrijke thema's op de agenda. Het is voor ons een eerste stap in de goede richting. Wij kunnen deze resolutie dan ook steunen, zoals reeds in de commissie gebeurde. We kijken ernaar uit om rond het onderwerp van circulariteit, in het bijzonder ook van de ecologische en energetische transitie, verder te kunnen werken en er verder werk van te maken.

06.04 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, je tiens à intervenir sur ce texte parce qu'il me semble porter sur un sujet particulièrement crucial, à l'aune de l'accord sur le nucléaire dont nous avons parlé dans le cadre des questions d'actualité. Cet accord nous a rappelé, notamment, le retard énorme que nous avons pris dans le développement de ces énergies renouvelables, en ce compris les éoliennes.

Certes, le premier ministre n'a bien évidemment pas manqué de nous rappeler que ce gouvernement a décidé le quadruplement du parc éolien offshore, et en a donc fait l'une de ses priorités énergétiques. Nous le soutenons à cet égard. Ces éoliennes font effectivement partie de ce mix énergétique vers lequel nous devons absolument tendre en vue de parvenir à une société neutre en carbone d'ici 2050. Sauf que pour cela, ces

parcs éoliens ne peuvent être construits ou démantelés n'importe comment.

Or, aujourd'hui, cette énergie verte pose problème, tant en amont, au niveau de la fabrication de ses composants, qu'en aval, au niveau de leur recyclage et de leur durabilité. J'irai même plus loin en disant que la mise en place de ces éoliennes peut, dans certains cas, nuire à la biodiversité des milieux marins. Mon collègue y a fait allusion tout à l'heure.

La ministre du Climat et de l'Environnement a rappelé dans son avis que d'ici 2030, en Europe, pas moins de 5 700 éoliennes seront mises hors service par an, ce qui est considérable et ce qui démontre que l'enjeu d'économie circulaire autour du démantèlement d'éoliennes est cardinal.

Bien entendu, nous dépendons fortement du niveau européen pour le renforcement de la recherche en matière de production de pales d'éoliennes en matériaux durables, avec un scope particulier sur l'utilisation du bois de balsa, mais aussi pour une concertation étroite avec les fabricants pour que ces pales – en tout cas celles en fin de cycle – puissent être traitées ou recyclées de manière durable.

Voorzitter: Eliane Tillieux, voorzitter.

Président: Eliane Tillieux, présidente.

La réglementation annoncée au niveau européen sur les matières premières critiques devrait permettre de développer la recherche dans notre pays en termes de production en ce qui concerne les aimants, les turbines et d'autres composants pour éoliennes. Sauf que cet enjeu nécessite également des politiques fédérales et régionales. Autrement dit, chaque niveau de pouvoir doit pouvoir agir pour augmenter la part d'économie circulaire surtout lorsqu'on voit qu'au niveau mondial, nous régressons, avec seulement 8,6 % d'économie circulaire contre 9,1 % il y a deux ans.

Au niveau national, nous pouvons encore réformer le cadre réglementaire fédéral afin d'imposer aux exploitants des critères plus stricts concernant la nature recyclable des pales, étant donné la fin de cycle déjà régie dans le cadre du permis environnemental fédéral concernant l'éolien offshore.

En conclusion, ce n'est que grâce à des efforts conjugués et proactifs de notre pays et de l'Union européenne en matière d'économie circulaire que nous pourrions endiguer l'impact réel qu'ont malheureusement aujourd'hui les énergies renouvelables sur notre environnement et notre santé.

Pour ces raisons, mon groupe soutiendra cette proposition de résolution – j'en remercie les auteurs – parce qu'elle s'inscrit dans le cadre d'une approche pragmatique de notre transition énergétique.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.

De bespreking is gesloten.

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

Le vote sur la proposition aura lieu ultérieurement.

De stemming over het voorstel zal later plaatsvinden.

07 Proposition de résolution relative à la santé et aux droits sexuels et reproductifs dans la politique étrangère et la solidarité internationale de la Belgique (2445/1-6)

07 Voorstel van resolutie inzake seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in het Belgisch buitenlands beleid en de internationale solidariteit (2445/1-6)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Goedele Liekens, Marianne Verhaert, Séverine de Laveleye, Wouter De Vriendt, Christophe Lacroix, Vicky Reynaert, Christophe Bombled.

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2445/5)**
De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2445/5)**

La discussion est ouverte.
De bespreking is geopend.

Michel De Maegd, rapporteur, se réfère à son rapport écrit.

07.01 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je ferai une intervention très courte, parce que je me suis exprimée en commission sur tout le bien que je pensais de cette résolution. Je vais commencer par la fin, c'est-à-dire par remercier les collègues des différents groupes qui ont porté ce texte et qui ont pris l'initiative de le remettre sur la table du Parlement. En effet, la question de la santé et des droits sexuels et reproductifs en période de multiples crises comme c'est le cas de la période que nous vivons actuellement, doit rester au cœur des préoccupations de tout parlement démocratique. On sait qu'il n'y a pas de monde juste, durable et équitable si, dans la société, les femmes et les hommes dans toute leur diversité ne peuvent décider pour eux-mêmes avec qui ils veulent vivre leur vie sexuelle, et surtout dans quelles conditions ils peuvent accéder à tous les droits liés à la santé sexuelle et reproductive.

C'est évidemment le cas, tout d'abord pour les femmes et les filles. On sait qu'aujourd'hui encore, sur la planète, les femmes et les filles ne sont pas autonomes dans le choix de la gestion de leur procréation, ne sont pas autonomes pour décider si elles veulent mettre fin à une grossesse non désirée, ne sont pas autonomes pour savoir à quel âge elles vont se marier, et certaines sont encore victimes de mutilations, etc. C'est évidemment aussi le cas pour d'autres catégories de la population. Cela doit rester dans nos préoccupations.

Pendant l'examen en commission, nous sommes revenus sur les constats généraux concernant le manque d'accès à ces droits. Je ne vais pas y revenir maintenant. Par contre, ce qui me semblait intéressant dans les débats que nous avons eus, qui ont été assez riches, est la chose suivante. Nous avons pu nous rendre compte que, même si la Belgique est vraiment efficace et pertinente dans son approche des droits sexuels et reproductifs, il y a encore des marges d'amélioration, notamment dans nos politiques de coopération au développement et dans nos politiques internationales en général. Il a donc été intéressant de reprendre toute une série de recommandations sur lesquelles nous avons beaucoup travaillé et qui ont été refondues dans ce nouveau texte. Elles mettent l'accent sur ce que, collectivement, nous estimions être important à mettre sur la table, notamment plus de moyens spécifiques pour les droits sexuels et reproductifs tant des femmes que des personnes LGBTQIA+, mais aussi la poursuite du travail de diplomatie.

On sait que, partout sur la planète mais aussi en Europe, les politiques conservatrices sont en alerte et s'attaquent à nos droits. Il s'agit de rappeler que nos droits nous appartiennent, que notre corps nous appartient. Cela reste un combat de tous les jours à mener à tous les niveaux.

Nous sommes très heureux de pouvoir voter ce texte aujourd'hui.

07.02 Ellen Samyn (VB): Mevrouw de voorzitter, collega's, met een aantal punten in deze resolutie gaan wij akkoord. Ook wij staan achter vrije toegang tot anticonceptie en tot een degelijke gezondheidszorg voor zwangere vrouwen, zodat zij hun zwangerschap op een veilige manier kunnen doorbrengen.

Laat ons echter de olifant in de kamer ook eens benoemen. Zeer vaak is het één bepaalde religie die de vrouwelijke seksualiteit en de vrije keuze om al dan niet zwanger te worden aan banden legt, met name de islam. Daarom staan in islamitische landen de vrouwenrechten meer dan elders onder druk. Ook de gruwelijke en vrouwonterende praktijk van genitale verminking vindt hoofdzakelijk plaats in moslimlanden, vanwege religieus-culturele redenen. Wanneer men de oorzaken van het probleem niet bij naam wil noemen, kan men niet aan een degelijke oplossing werken.

Vervolgens wil ik het graag over abortus hebben. De indianers beschouwen abortus als een universeel en

onvervreemdbaar vrouwenrecht dat aan geen enkele inperking is gebonden. Dat is juridisch onjuist, want abortus is geen universeel en absoluut grondrecht. Elke staat is soeverein om te bepalen waar de grenzen van het recht op abortus liggen. Dienaangaande treden wij de bemerking van collega Depoorter in de commissie bij dat zwangerschapsonderbreking niet als grondrecht in het EU-handvest verankerd kan worden, aangezien een verankering een ontkenning is van de diversiteit tussen Europese landen en hun soevereiniteit om hun eigen ethische beleid uit te stippelen. Landen met bijvoorbeeld een sterke christelijke cultuur, zoals Malta, Polen, Andorra, Liechtenstein en San Marino, hebben allemaal een strenge abortuswetgeving, veel strenger dan in België. Dat is volgens onze fractie hun volste recht.

Wij menen als conservatieve gezinspartij dat er gezonde limieten aan het recht op abortus moeten zijn. In gevallen van verkrachting, incest en wanneer het leven van de moeder in gevaar is, moet abortus naar onze mening kunnen. Verder gaan dan de Belgische wetgeving, die de grens bij twaalf weken zwangerschap trekt, is voor ons uit den boze. Op een gegeven moment wordt een foetus een herkenbaar minimensje. Dat doden, om welke reden dan ook, is fout.

In dergelijke gevallen zijn er alternatieven voorhanden, zoals het kind ter adoptie afstaan. Zulke situaties zijn schrijnend en nooit makkelijk, maar wat ons betreft weegt het recht op leven van een ongeborn kind zeer zwaar door. Precies daarom zijn er wettelijke grenzen aan het abortusrecht, ook in België. Het vastleggen van die grens hangt samen met de vraag wanneer een foetus dan wel als levend wezen moet worden beschouwd, maar het ethische en wetenschappelijke debat daarover is nog lang niet beslecht.

De indieners staan duidelijk voor een radicaal andere versie. Zij bepleiten een onbeperkte toegang tot abortus zonder enige wettelijke begrenzing. Er staat immers letterlijk in de tekst dat "pogingen om abortus te verbieden of te beperken, niets uithalen". De tekst schaarst zich ook achter het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat stelde dat "in de wetgevingen met betrekking tot abortus het ongeborn kind niet wordt beschouwd als een persoon die rechtstreeks het voordeel van artikel 2 van het verdrag geniet en dat zijn recht op het leven, zo het al bestaat, impliciet wordt beperkt door de rechten en belangen van zijn moeder". Alsof ongeborn leven niets waard is. Dat is een ultraprogressieve houding die voor ons vele bruggen te ver gaat. Het is toch enigszins schokkend om zoiets te lezen.

Ik hoop dat de collega's van de N-VA en cd&v mijn mening ter zake delen, want ik herinner mij namelijk dat ook zij zich hebben omschreven als conservatieve partijen die geen voorstander zijn van een onbeperkte abortustermijn of een verlenging ervan. Ik kijk dan ook uit naar hun uiteindelijke stemgedrag bij de stemming over het voorstel van resolutie. In de commissie keurden zij de tekst goed, wat mij zeer verbaasde. Misschien herinneren zij zich vandaag hun standpunt tijdens debatten over de wettelijke abortustermijn in België en beslissen zij alsnog anders. Anders hebben zij toch een behoorlijke bocht genomen en dan reken ik ze voortaan bij de ethisch progressieve fracties in het halfroond.

Daarnaast – dat is onze tweede fundamentele kritiek op het voorstel – zijn wij voorstander van de soevereiniteit van staten om zelf te bepalen hoe zij hun abortusbeleid vormgeven. Abortus is namelijk ook binnen de EU een materie die onder de exclusieve volksgezondheidsbevoegdheden van de lidstaten valt. Daarom pleiten we er dus niet voor om abortus te promoten in onze internationale relaties. Hierin herkennen wij het moralistische vingertje van Vivaldi, dat terug is van nooit weggeweest.

Ook al zijn er punten in deze resolutie waar we ons zeker achter kunnen scharen, toch zullen wij ons onthouden bij de stemming omwille van de aangehaalde bedenkingen. We horen de framing van de meerderheid al aankomen, alsof wij daarom oerconservatieven zijn en vijanden van de vrouwenrechten. Niets is echter minder waar. Ik heb genuanceerd beargumenteerd waarom we deze tekst niet kunnen steunen. Voor ons zijn en blijven vrouwenrechten primordiaal, maar daarom niet belangrijker dan het recht op leven van een kind.

07.03 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Collega's, wij zullen deze resolutie uiteraard steunen. Het is nogal evident dat het een goede zaak is dat we in onze diplomatieke contacten met andere landen wereldwijd, binnen ons beleid en binnen ontwikkelingssamenwerking, de nadruk leggen op de reproductieve rechten van vrouwen en dat we de seksuele rechten van vrouwen hoog in het vaandel dragen, dat we er mee helpen voor zorgen dat vrouwen en meisjes wereldwijd toegang hebben tot goede en degelijke gezondheidszorg en tot anticonceptiva en in de mogelijkheid verkeren om aan gezinsplanning te doen.

Dit is op zich een resolutie die we steunen, alleen mag de scope van deze resolutie zich ook wel richten op

ons eigen land. In de Verenigde Staten heeft het Hooggerechtshof bijvoorbeeld nog niet zo lang geleden een uitspraak gedaan waardoor het abortusrecht op losse schroeven kwam te staan.

Dat kan een terugval van de emancipatie betekenen voor heel wat vrouwen en meisjes in de Verenigde Staten. Wij moeten ons dus niet beperken tot het globale Zuiden of tot Europa, want ik meen dat het recht op abortus wereldwijd, ook bij onze zelfverklaarde bondgenoten, onder druk staat.

Het is natuurlijk een beetje wrang te zien dat de vivaldipartijen zich op de borst kloppen wegens deze resolutie, terwijl het abortusdebat twee jaar geleden, nog vóór deze regering boven de doopvont werd gehouden, al vroegtijdig geaborteerd werd. Wij betreuren dat natuurlijk ten zeerste. Ik meen dat wij eerst in eigen boezem moeten kijken voor wij onze waarden wensen uit te dragen in de rest van de wereld.

Hier in België is op dat vlak immers ook niet alles koek en ei. Sommige vrouwen die hier de limietdatum om op een veilige manier abortus te laten uitvoeren overschreden hebben, moeten zich nog altijd naar het buitenland begeven. Ook inzake de financiering van de gezinsplanningscentra en de toegang tot contraceptiva moeten er nog heel veel stappen gezet worden. Dat is nodig om het ook hier concreter te maken en het hoeratoontje van 'wij, verlichte Belgen' te relativeren.

Wij hebben de uitstekende amendementen van de collega's van DéFI gesteund, die het recht op zwangerschapsafbreking opnieuw wilden integreren in de tekst, ook in de verzoeken, want na de vivaldisering van deze resolutie was dat jammer genoeg volledig verdwenen. Wij hebben het bewuste amendement nr. 16 van Vivaldi dan ook verworpen.

Ondanks deze bedenkingen en kritieken zullen wij voorstemmen.

07.04 Goedele Liekens (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, dit is voor mij een heel belangrijke en heuglijke dag.

Ik ben heel blij dat ik hier eindelijk de resolutie inzake de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in het Belgisch buitenlands beleid en de internationale solidariteit kan toelichten. Ik wil in eerste instantie iedereen bedanken voor de prettige samenwerking. De tekst is alleen maar beter geworden door alle amendementen. Verder wil ik ook mijn collega Marianne Verhaert danken die mee haar schouders onder deze tekst heeft gezet.

Men zou kunnen denken dat we met deze resolutie meisjes en vrouwen een beetje pampere en wat zeggenschap geven over hun eigen lichaam en dat dat een heel goed idee is. Dat klopt, maar het is meer dan dat. Het is zeggenschap geven en menslievendheid, maar het gaat heel wat verder. Daarom is het zo belangrijk dat ik dit nog even toelicht.

Voor mij zijn seksuele en reproductieve gezondheid en rechten – ik zal in de terminologie blijven – het glijmiddel voor duurzame ontwikkeling en gelijkheid. Het is de basis vanwaaruit elke ontwikkeling en het maatschappelijke leven vertrekt. Ik verklaar mij nader. Het is het recht op seksuele opvoeding en eerlijke informatie over voortplanting en seksualiteit, de toegang tot moderne anticonceptiemiddelen en het recht om die te gebruiken. Het recht om te kiezen of men seks heeft, met wie en op welk moment. Zeggenschap over het eigen lichaam. Geen kwalijke praktijken als genitale verminking en zo. De toegang, inderdaad, tot veilige en legale abortus. Dat zijn seksuele en reproductieve gezondheid en rechten.

Voor ons klinkt dat als vanzelfsprekend, maar wereldwijd zien we dat die rechten stelselmatig worden tenietgedaan voor heel veel vrouwen en meisjes. We weten allemaal dat de covidpandemie daar geen goed aan heeft gedaan, maar het nog een stuk erger heeft gemaakt. De gezondheidscentra waren al overbevraagd. Er zijn daardoor heel veel ongewenste zwangerschappen geweest, zelfs sterfgevallen. Een heel gevaarlijke situatie, enkel en alleen al omdat er geen toegang was tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten.

Dat is zeer belangrijk, maar ik wil toch nogmaals benadrukken dat het over iets heel breed gaat. Als meisjes en vrouwen toegang hebben tot gezinsplanning, als ze kunnen kiezen of ze een kind willen en wanneer, met welke spreiding, heeft dat een enorm effect. Het zorgt ervoor dat ze hun opleiding kunnen voltooien, het zorgt ervoor dat ze nadien een job kunnen zoeken en daardoor onafhankelijk zijn. We weten allemaal dat er een rechtstreeks verband is tussen onafhankelijker zijn en minder risico op *gender based violence*. Dat heeft uiteraard invloed op de bevolkingsaan groei, op het klimaat, op migratie. Als men er even bij stilstaat, is het

eigenlijk een zeer slimme en eenvoudige investering. Zo moeten we het ook zien. Als we de wereld beter willen maken – en ik ga ervan uit dat we allemaal om die reden hier zitten –, is het een heel belangrijke en eenvoudige investering met een gigantisch groot effect op de hele maatschappij, niet alleen op het welzijn van die meisjes en vrouwen op zich.

Ja, het is menslievend en het is pampere, maar het is ook een hele maatschappij die erbij te winnen heeft. Daardoor is het ook een vlijmscherp wapen om alle Sustainable Development Goals (SDG's), waar we zoveel centen in steken, te kunnen bereiken. Het is niet altijd de bedoeling om meer en meer geld te geven. Soms is het belangrijk om te kijken naar wat de grootste output heeft. Dan is zonder enige twijfel seksuele en reproductieve gezondheid een heel belangrijk iets. Voor elke 1 euro krijgt men een return van 100 euro qua effect op de maatschappij en op al die SDG's zoals onderwijs, armoede en moedersterfte.

Desondanks worden die rechten wereldwijd zeer veel vrouwen en meisjes ontnomen. Er zijn in de wereld 270 miljoen vrouwen op vruchtbare leeftijd die wel voorbehoedsmiddelen zouden willen gebruiken, maar er geen toegang toe hebben. Daarom hebben we onderhavig voorstel van resolutie geschreven.

Ik rond af met mijn dank te herhalen voor de samenwerking en de bereidheid om de kwestie hoog op de politieke agenda te plaatsen, niet alleen van Europa, maar ook in het kader van ons ontwikkelingsbeleid. Ik ben niet achterlijk, natuurlijk weet ik dat Europa op dat vlak geen bevoegdheid heeft. De Unie kan wel ondersteunend werken. Vandaar onze verwijzing in het voorstel naar Europa. Dat is des te meer nodig nu conservatieve organisaties ijveren voor pushbacks wat die rechten betreft. Ik zie dat er vlijtig geschreven wordt, dus er zal zeker nog over worden gediscussieerd.

Alvast bedankt in naam van alle vrouwen en meisjes, zowel in België als in de rest van de wereld, voor uw steun aan het voorstel van resolutie.

07.05 Vicky Reynaert (Vooruit): Vooruit steunt van ganser harte het voorliggende voorstel van resolutie. Ik ben zeer blij dat, nadat ik de bespreking ervan in het begin mocht meemaken waarna mijn collega Jiroflée even mijn rol waarnam, waarvoor dank trouwens, vandaag over de tekst kan worden gestemd.

Vooruit draagt seksuele en reproductieve gezondheid zeer hoog in het vaandel. Het gaat over het beschikkingsrecht over het eigen lichaam, het recht op de toegang tot gezondheidszorg en de vrije partnerkeuze, ongeacht de seksuele geaardheid. Het is belangrijk dat vandaag te vermelden, want in zeven van de Belgische partnerlanden van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking zijn lgbtq nog steeds strafbaar, soms zelfs met de doodstraf. Vandaar het maatschappelijke en politieke belang van het voorstel van resolutie, waarin dat uitdrukkelijk in de tekst is ingeschreven. Het Parlement onderschrijft daarmee het belang van de vrije partnerkeuze, wat geen evidentie is in de rest van de wereld.

Het gaat ook om het respecteren van de eventuele kinderwens van vrouwen en meisjes en de verstrekking van de nodige informatie om hen zodoende te beschermen, alsook om de gegarandeerde toegang tot gezondheidszorg. Het gaat om de beschikbaarheid en de betaalbaarheid van anticonceptie, de mogelijkheid om veilig een kind op de wereld te zetten en de toegang tot een veilige en legale abortus.

Ik doe alvast mijn hoedje af voor de collega's die vandaag voor het voorstel van resolutie zullen goedkeuren. Ik doe mijn hoedje af voor de collega's die zich vandaag scharen achter de oproep dat België pleit voor de opname van een verwijzing naar veilige en legale abortus in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

De evolutie in de Verenigde Staten toont aan hoe belangrijk dat is, beste collega's. Volgende week zal men daar immers proberen om twee antiabortuswetten goed te keuren. Op het moment dat men in de Verenigde Staten de klok terugdraait, zeggen wij als Belgisch Parlement dat de klok voor Europese vrouwen vooruitgezet moet worden.

Tot slot beklemtoon ik dat we ook de strijd tegen hiv moeten blijven aangaan. Aids is doodsoorzaak nummer een in de wereld bij meisjes en vrouwen tussen de 15 en de 49 jaar. We zullen extra inspanningen moeten leveren om aids uit de wereld te helpen en om het stigma errond te stoppen. Vandaag is het in 82 landen strafbaar dat men besmet is met hiv en men het virus onbewust overdraagt.

Wij leveren in België al heel wat inspanningen, zoals we terecht in commissie vaststelden. De ODA-doorlichting van 2021 geeft aan dat we de focus moeten houden op de verwezenlijking van de SDG-doelstellingen die collega Liekens vermeld heeft. We hebben ook geleerd dat het daarbij belangrijk is om de visibiliteit van de projecten die wij steunen te versterken.

Wij danken de initiatiefneemster van het voorstel van resolutie, collega Liekens, en vragen aan de ministers om actief met de tekst aan de slag te gaan.

07.06 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, à l'instar de mes collègues, je tiens, tout d'abord, à remercier notre collègue, Goedele Liekens, pour sa proposition de résolution qui traite d'une problématique qui est au cœur de mon engagement associatif et politique, à savoir les droits des femmes et, en particulier, leurs droits sexuels et reproductifs. Je tiens aussi à la remercier d'avoir rappelé si justement pourquoi il importe de les défendre aujourd'hui. En effet, ces droits et l'accès effectif à ceux-ci conditionnent l'autonomie et l'émancipation des femmes, mais aussi leur santé et leur intégrité physique comme morale.

C'est d'ailleurs pour cette raison que ces droits sont toujours en ligne de mire des politiques les plus patriarcales, les plus conservatrices parce que ceux qui portent celles-ci ne supportent pas de perdre le contrôle sur les femmes, en particulier sur leur corps. Les défenseurs de ces politiques ne supportent pas l'idée que la femme puisse disposer librement de son corps, qu'elle puisse faire des choix qui ne concernent qu'elle, qu'elle puisse choisir si et quand elle souhaite devenir maman.

Ces droits que nous pensions, sans doute naïvement, acquis n'ont jamais été aussi violemment remis en cause aux États-Unis, mais aussi en Europe, à quelques centaines de kilomètres de chez nous, en Hongrie ou encore en Pologne.

Ces droits sont aussi larges qu'essentiels. Je pense de manière non exhaustive au droit d'être informé sur tout ce qui a trait à la procréation et à la sexualité, au droit à choisir quand et avec qui se marier, avec qui avoir des relations sexuelles en toute sécurité, au droit d'accéder à des moyens efficaces et abordables de contraception, au droit de ne pas voir son corps mutilé à vie, au droit de ne pas être stigmatisé, voire sanctionné parce que l'on aime une personne du même sexe, ou encore au droit à un avortement sûr et légal.

Ces droits, qui sont fondamentaux, sont essentiels parce qu'ils permettent de mieux lutter contre les inégalités sociales et de genre, contre les explosions démographiques, contre les famines ou encore contre les violences sexuelles.

Ces droits doivent être promus et garantis, partout et en tout temps, notamment au travers de nos politiques de coopération au développement. La proposition de résolution prévoit à cet égard toute une série de demandes que nous soutenons.

J'ai toutefois un regret que j'ai exprimé en commission – mon collègue y a fait référence tout à l'heure – et que je me dois d'exprimer à nouveau ici, à savoir déplorer le double discours de la majorité sur la question de l'avortement. Majorité qui, d'un côté, prive les femmes belges d'une loi qui ne les pénalise plus dans leur choix d'avorter et, de l'autre, dépose un texte qui vise à faire la leçon à d'autres États sur les conditions d'accès à l'avortement.

À défaut de revenir sur cette ambiguïté, il me semble qu'il eût été la moindre des choses d'accorder beaucoup plus d'attention au droit à l'avortement dans ce texte que ce qu'il contient aujourd'hui. C'est la raison pour laquelle je redépose mes amendements en ce sens, et j'ose espérer que vous les soutiendrez parce que ces amendements visent à parfaire un texte qui va dans la bonne direction.

C'est pourquoi mon parti, DéFi, soutiendra malgré tout cette proposition de résolution.

07.07 Kathleen Depoorter (N-VA): Collega's, de seksuele en reproductieve rechten van meisjes en vrouwen zijn absoluut belangrijk. Het is goed dat deze resolutie ter stemming voorligt en dat daarmee ook rekening zal worden gehouden in het buitenlandbeleid van onze Staat. Dat werd al gedeeltelijk als een van de speerpunten in de ontwikkelingssamenwerking opgenomen. Onze N-VA-fractie ondersteunt het idee van het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen over hun lichaam, de keuze voor gezinsplanning, de keuze om zich eerst te ontwikkelen en dan pas aan kinderen te beginnen. Dat zijn absolute grondrechten die onze fractie

ondersteunt.

Mevrouw Liekens zei het daarnet heel mooi. Het is niet de bedoeling om met dit voorstel van resolutie meer middelen aan onze ontwikkelingssamenwerking toe te kennen. Ik denk dat ze daarmee een heikel punt in de regering heeft aangeraakt, want in dat groeipad van 0,7 % wordt geen vooruitgang geboekt. Dat staat een beetje stil. Met de nieuwe minister van Vooruit zal daarop misschien een antwoord worden geformuleerd. Dit heeft dus betrekking op een bijzonder deel van de ontwikkelingssamenwerking. Het gaat dus niet om extra middelen.

U hebt nog een terechte opmerking gemaakt, mevrouw Liekens. We moeten in de ontwikkelingssamenwerking met name ook gaan kijken naar wat relevant is. Wat zal een grote impact op het leven van de mensen, op vrouwen en jonge meisjes, en op de maatschappij maken? Dat is een puntje van kritiek dat onze partij al vaker over het beleid in de ontwikkelingssamenwerking heeft geuit. Ga voor criteria, evalueer die criteria en kom met rapporten en transparantie over de middelen die worden besteed terug naar het Parlement.

Onze fractie kan zich in de meeste vragen en vaststellingen in dit voorstel van resolutie vinden. Wij zullen dit voorstel dan ook steunen. Collega's, u weet dat verzoek 3h, waarin gevraagd wordt om abortus op te nemen in het Handvest van de grondrechten van de EU, niet met onze visie overeenstemt. Het gaat hier om een bevoegdheid van de lidstaat. Ik wil deze discussie hier niet openen en een wij-zij-verhaal voeren, maar wij zijn ervan overtuigd dat een lidstaat, die een heel afgeleide bevoegdheid heeft, dit moet kunnen invullen.

De vraag rijst of dit echt de manier van handelen is waar we het verschil mee zullen maken. Is dit opnemen of claimen *the way to go*? Wij vinden van niet. Wij willen toch nog eens heel duidelijk stellen dat dit voor de N-VA-fractie een minpunt in de resolutie is. Wij hebben dan ook tegen dat verzoek gestemd in de commissie.

Collega's van de centrumpartijen in de vivaldiregering, ik wil u toch waarschuwen voor het volgende. Eén considerans spreekt over de specifieke rechten en seksuele en reproductieve noden van de lgbtqi+-gemeenschap. Ik stel de vraag opnieuw: welke specifieke seksuele en reproductieve rechten en noden heeft iemand die tot de lgbtqi+-gemeenschap behoort ten opzichte van een heteroman, een heterovrouw of om het even welke ander individu?

Ik krijg het niet uitgelegd. De rechten van de mens zijn voor mij universeel, onafhankelijk van de seksuele geaardheid, van hoe een persoon zich voelt, van hoe hij zijn of haar identiteit invult. Collega's, waarom moet dit hier opgenomen worden? Laten wij toch niet te veel meegaan in dat wokegepalaver. Laten wij gewoon een mens respecteren als mens. Seksuele en reproductieve rechten voor iedereen, daarmee is de N-VA-fractie het absoluut eens. Ik krijg echter niet uitgelegd waarom dat zinnetje erin moet.

07.08 Goede Liekens (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, het doet mij veel plezier dat de collega's bezorgd zijn over de relevantie en over hoe efficiënt er met ons geld wordt omgaan, in casu het geld van Ontwikkelingssamenwerking. Ik heb uiteraard nooit gezegd dat we niet meer geld mogen uitgeven, wel heb ik gezegd dat we dat geld efficiënt moeten uitgeven. Zelfs als we die 0,7 % of meer bereiken, ook dan moeten we erop letten dat het geld efficiënt besteed wordt. In dat opzicht is het duidelijk dat SRGR, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, de beste manier zijn om dat geld efficiënt uit te geven.

We gaan nog een stap verder, want de klassieke moeder-kind-marker meet natuurlijk niet alles inzake seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Die RMNCH-marker willen wij vervangen door een SRGR-marker, die we moeten ontwikkelen zodat we kunnen zien hoe een gesteund project direct of indirect bijdraagt tot de versterking van SRGR. Ik deel de bezorgdheid dat dit op een goede en efficiënte manier moet gebeuren.

Nu kom ik bij het Europees Handvest en het vrijwaren van het recht op – dit is een belangrijke passage – veilige en legale abortus. Uiteraard hebben de lidstaten een zekere soevereiniteit, maar het gaat ons om de keuzevrijheid. Iedereen is het erover eens – mevrouw Depoorter, ook u spreekt over een pushback – dat conservatieve krachten de rechten van vrouwen willen terugdringen. In Polen is daardoor in het voorbije jaar bijvoorbeeld een vrouw overleden. Uit Malta moest een jonge vrouw overgebracht worden naar Spanje omdat de artsen niet durfden in te grijpen uit angst voor een heel strenge abortuswetgeving.

Naar analogie van de uitspraak in Roe versus Wade, waarover er een schokgolf van verontwaardiging is geweest, is het belangrijk dat wij dat in Europa kunnen invoeren en dat wij zeggen dat de Europese Unie niet

alleen een economische unie is, maar ook een unie van normen en waarden. Dan is die keuzevrijheid voor vrouwen belangrijk. Ik vind het ongeloofwaardig dat iemand zegt dat hij voor vrouwenrechten is, zonder dat hij het recht op een veilige en legale abortus kan onderschrijven. Dat is gewoon onmogelijk.

Men moet geen seksuoloog zijn om te weten dat it takes two to tango, maar de gevolgen van een ongewenste zwangerschap zijn wel voor één iemand, altijd voor de vrouw. Wij moeten haar de keuzevrijheid geven en vertrouwen op haar mogelijkheden en gezond verstand. Dat is wat ons betreft de belangrijkste reden waarom wij dat daarin willen schrijven. Het gaat er niet over of men voor of tegen abortus is, het gaat over de individuele keuzevrijheid en die moet de Europese Unie kunnen verzekeren voor haar burgers.

07.09 Kathleen Depoorter (N-VA): Collega, wij zijn het helemaal eens wat de criteria en de evaluatie betreft.

Wat het tijdspad voor de 0,7 % betreft, zullen wij nog wel zien. De regering gaat nog anderhalf jaar door, meen ik. Dus wij zullen op het einde van de legislatuur de balans opmaken.

Hoe dan ook, u verwijst in de discussie altijd naar de tragische dood van een vrouw in Polen. Maar u moet ook de andere kant van de medaille laten zien en dat is dat de medicamenteuze ingrepen door de hulporganisaties die wij ondersteunen, ook vaak problematisch zijn.

Collega, ter verduidelijking, waar het ons in het dossier om gaat, is dat de lidstaten bevoegd zijn. Wij zijn er absoluut niet van overtuigd dat de Europese Unie de modaliteiten van de abortuswetgeving in de lidstaten moet bepalen. Wij zullen daar van mening over blijven verschillen. Subsidiariteit is absoluut belangrijk voor de N-VA-fractie.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.
De bespreking is gesloten.

* * * * *

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Considérant/Considerans FF

- 43 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

Considérant/Considerans LL

- 44 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

Considérant/Considerans PP/1(n)

- 45 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

Considérant/Considerans PP/2(n)

- 46 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

Considérant/Considerans PP/3(n)

- 47 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

Considérant/Considerans PP/4(n)

- 48 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

Considérant/Considerans PP/5(n)

- 49 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

Considérant/Considerans PP/6(n)

- 50 – Sophie Rohonyi cs (2445/6)

* * * * *

Réservés: les amendements.

Aangehouden: de amendementen.

Le vote sur les amendements réservés et sur l'ensemble de la proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over de aangehouden amendementen en over het geheel van het voorstel zal later plaatsvinden.

Scrutin sur les naturalisations (continuation)

Geheime stemming over de naturalisaties (voortzetting)

Voici le résultat du scrutin sur les naturalisations. (3057/1-2)

Ziehier de uitslag van de geheime stemming over de naturalisaties. (3057/1-2)

Nombre de votants	93	Aantal stemmen
Votes valables	93	Geldige stemmen
Majorité absolue	47	Volstreekte meerderheid

Toutes les naturalisations ont obtenu la majorité absolue. Le vote sur la proposition de lois de naturalisation aura lieu dans un instant.

Alle naturalisaties hebben de volstreekte meerderheid bekomen. Over het voorstel van naturalisatiewetten zal dadelijk worden gestemd.

La proposition de la commission de Naturalisations est divisée en trois parties (A, B et C) comportant chacune plusieurs articles à adopter.

Het voorstel van de commissie voor de Naturalisaties omvat drie delen (A, B en C) die elk verscheidene aan te nemen artikelen tellen.

Proposition de lois de naturalisation

Voorstel van naturalisatiewetten

08 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 1er mars 2000 modifiant certaines dispositions relatives à la nationalité belge (partie A) (3057/2)

08 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 1 maart 2000 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de Belgische nationaliteit (deel A) (3057/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie A) aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet (deel A) zal later plaatsvinden.

09 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses et modifiant le Code de la nationalité belge (partie B) (3057/2)

09 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel B) (3057/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie B) aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet

(deel B) zal later plaatsvinden.

10 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 4 décembre 2012 modifiant le Code de la nationalité belge (partie C) (3057/2)

10 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel C) (3057/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie C) aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet (deel C) zal later plaatsvinden.

11 Conseil d'État – Présentation d'un assesseur francophone

11 Raad van State – Voordracht van een Franstalig assessor

Par lettre du 20 décembre 2022, le premier président du Conseil d'État porte à la connaissance de la Chambre que le 20 septembre 2022, l'assemblée générale du Conseil d'État a procédé, conformément à l'article 80 des lois coordonnées sur le Conseil d'État, à l'établissement de la liste de trois candidats pour une place vacante d'assesseur francophone auprès de la section de législation, comme suite de l'expiration du mandat de M. Christian Behrendt le 16 avril 2022.

Bij brief van 20 december 2022, deelt de eerste voorzitter van de Raad van State mede dat de algemene vergadering van de Raad van State op 20 september 2022, overeenkomstig artikel 80 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, is overgegaan tot het opmaken van een lijst van drie kandidaten voor een vacant ambt van Franstalig assessor bij de afdeling Wetgeving, ten gevolge van het verstrijken van het mandaat van de heer Christian Behrendt op 16 april 2022.

Ont été présentés par le Conseil d'État, sans unanimité toutefois:

- premier candidat: M. Christian Behrendt, professeur ordinaire à l'Université de Liège et à la "KU Leuven", assesseur auprès de la section de législation du Conseil d'État;
- deuxième candidat: M. Marc Bourgeois, professeur à l'Université de Liège;
- troisième candidat: M. Jean-Marc Rigaux, avocat au barreau de Liège, professeur invité à la Haute École Rennequin Sualem et professeur à l'I.F.A.P.M.E.

Werden door de Raad van State voorgedragen, evenwel zonder eenparigheid van stemmen:

- eerste kandidaat: de heer Christian Behrendt, gewoon hoogleraar aan de "Université de Liège" en aan de KU Leuven, assessor bij de afdeling Wetgeving van de Raad van State;
- tweede kandidaat: de heer Marc Bourgeois, gewoon hoogleraar aan de "Université de Liège";
- derde kandidaat: de heer Jean-Marc Rigaux, advocaat bij de balie van Luik, gastdocent aan de "Haute École Rennequin Sualem" en lesgever aan het "I.F.A.P.M.E".

La présentation n'étant pas unanime, la Chambre peut, conformément à l'article 70, § 1er, alinéa 8, des lois sur le Conseil d'État coordonnées le 12 janvier 1973, et dans un délai ne pouvant dépasser trente jours à compter de la réception de la communication de cette présentation, soit confirmer la liste présentée par le Conseil d'État, soit présenter une autre liste de trois noms formellement motivée.

Aangezien de voordracht niet unaniem is, kan de Kamer, overeenkomstig artikel 70, § 1, achtste lid, van de wetten op de Raad van State gecoördineerd op 12 januari 1973, binnen een termijn van ten hoogste dertig dagen vanaf de ontvangst van de mededeling van deze voordracht, hetzij de door de Raad van State voorgedragen lijst bevestigen, hetzij een tweede uitdrukkelijk gemotiveerde lijst met drie namen voordragen.

La présentation éventuelle d'une liste par la Chambre doit se faire sur base des candidatures reçues par le Conseil d'État. Les candidatures introduites se limitent aux trois candidatures précitées.

De eventuele voordracht van een lijst door de Kamer dient op grond van de door de Raad van State ontvangen candidaturen te geschieden. Deze candidaturen beperken zich tot de drie voormelde kandidaten.

Le délai dont dispose la Chambre pour présenter une liste ou pour confirmer la liste expire le 20 janvier 2023. De termijn waarover de Kamer beschikt om een lijst voor te dragen of om de lijst te bevestigen, verstrijkt op 20 januari 2023.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 11 janvier 2023, la présentation du Conseil d'État et le curriculum vitæ des candidats seront transmis aux groupes politiques.

Overeenkomst het advies van de Conferentie van voorzitters van 11 januari 2023 zullen de voordracht van de Raad van State en de cv's van de kandidaten aan de politieke fracties worden bezorgd.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

12 Conseil d'État – Présentation d'un assesseur néerlandophone

12 Raad van State – Voordracht van een Nederlandstalig assessor

Par lettre du 20 décembre 2022, le premier président du Conseil d'État porte à la connaissance de la Chambre que le 20 septembre 2022, l'assemblée générale du Conseil d'État a procédé, conformément à l'article 80 des lois coordonnées sur le Conseil d'État, à l'établissement de la liste de trois candidats pour une place vacante d'assesseur néerlandophone auprès de la section de législation, comme suite de l'expiration du mandat de M. Jan Velaers le 17 septembre 2022.

Bij brief van 20 december 2022, deelt de eerste voorzitter van de Raad van State mede dat de algemene vergadering van de Raad van State op 20 september 2022, overeenkomstig artikel 80 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, is overgegaan tot het opmaken van een lijst van drie kandidaten voor een vacant ambt van Nederlandstalig assessor bij de afdeling Wetgeving, ten gevolge van het verstrijken van het mandaat van de heer Jan Velaers op 17 september 2022.

Ont été présentés par le Conseil d'État, sans unanimité toutefois:

- premier candidat: M. Jan Velaers, professeur ordinaire à la "Faculté Rechten van de Universiteit Antwerpen", assesseur auprès de la section de législation du Conseil d'État;
- deuxième candidat: M. Herwig Verschueren, professeur ordinaire à la "Faculté Rechten van de Universiteit Antwerpen";
- troisième candidat: M. Dirk Vanheule, avocat au barreau de Gand, professeur ordinaire à la "Faculté Rechten van de Universiteit Antwerpen".

Werden door de Raad van State voorgedragen, evenwel zonder eenparigheid van stemmen:

- eerste kandidaat: de heer Jan Velaers, gewoon hoogleraar aan faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen, assessor bij de afdeling Wetgeving van de Raad van State;
- tweede kandidaat: de heer Herwig Verschueren, gewoon hoogleraar aan de faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen;
- derde kandidaat: de heer Dirk Vanheule, advocaat bij de balie van Gent, gewoon hoogleraar aan de faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen.

La présentation n'étant pas unanime, la Chambre peut, conformément à l'article 70, § 1er, alinéa 8, des lois sur le Conseil d'État coordonnées le 12 janvier 1973, et dans un délai ne pouvant dépasser trente jours à compter de la réception de la communication de cette présentation, soit confirmer la liste présentée par le Conseil d'État, soit présenter une autre liste de trois noms formellement motivée.

Aangezien de voordracht niet unaniem is, kan de Kamer, overeenkomstig artikel 70, § 1, achtste lid, van de wetten op de Raad van State gecoördineerd op 12 januari 1973, binnen een termijn van ten hoogste dertig dagen vanaf de ontvangst van de mededeling van deze voordracht, hetzij de door de Raad van State voorgedragen lijst bevestigen, hetzij een tweede uitdrukkelijk gemotiveerde lijst met drie namen voordragen.

La présentation éventuelle d'une liste par la Chambre doit se faire sur base des candidatures reçues par le Conseil d'État. Les candidatures introduites se limitent aux trois candidatures précitées.

De eventuele voordracht van een lijst door de Kamer dient op grond van de door de Raad van State ontvangen candidaturen te geschieden. Deze candidaturen beperken zich tot de drie voormelde kandidaten.

Le délai dont dispose la Chambre pour présenter une liste ou pour confirmer la liste expire le 20 janvier 2023. De termijn waarover de Kamer beschikt om een lijst voor te dragen of om de lijst te bevestigen, verstrijkt op 20 januari 2023.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 11 janvier 2023, la présentation du Conseil d'État et le curriculum vitæ des candidats seront transmis aux groupes politiques.

Overeenkomst het advies van de Conferentie van voorzitters van 11 januari 2023 zullen de voordracht van de Raad van State en de cv's van de kandidaten aan de politieke fracties worden bezorgd.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

13 Prise en considération de propositions

13 Inoverwegingneming van voorstellen

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. (art. 75, n° 5, Rgt)

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. (art. 75, nr. 5, Rgt)

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Urgentieverzoeken

Demandes d'urgence

13.01 Peter De Roover (N-VA): Ik zou ons voorstel tot urgentie willen samenballen voor de voorstellen nrs. 3070, 3071 en 3072. Bij deze voorstellen is de argumentatie dezelfde, die zal ik geen drie keer herhalen.

Goede collega's – misschien zelfs beste vrienden (*Gelach*) –, de laatste jaren is er een stijgende trend inzake geweld tegen de politiediensten en in het algemeen alle ordediensten. We moeten het als onze taak zien om dat te verbreden, maar deze voorstellen betreffen specifiek de politie, mensen dus die dag in dag uit voor onze veiligheid op straat zijn en daar het beste van zichzelf geven. Die geweldplegingen variëren van smaad en beledigingen tot opzettelijke slagen en verwondingen, maar ik zou zelfs smaad en voortdurende beledigingen niet willen bagatelliseren als men daar voortdurend mee geconfronteerd wordt bij het uitoefenen van het beroep. Daarvoor is er niet één zalmakende oplossing. Vandaar dat dit pakketje een eerste aanzet zou moeten zijn. Het zijn pragmatische voorstellen om specifieke problemen en geweldplegingen tegen politiemensen aan te pakken en te verbeteren.

De urgentie staat buiten kijf. De mesaanval op een politieagent in Schaarbeek zit nog vers in ieders geheugen. Vier dagen geleden moesten we in de krant ook lezen dat vijf politiemensen gewond zijn geraakt bij een vechtpartij in Leopoldsborg. Zo zijn er spijtig genoeg veel berichten in het nabije verleden, maar zullen die er ook in de nabije toekomst zijn.

Wij zouden de voorstellen die we indienen daarom zo snel mogelijk behandeld en goedgekeurd willen zien, om te kunnen helpen aan een betere aanpak van het geweld tegen politie. Ik reken op de steun van u allen voor het verlenen van de urgentie, zodat we een goede inhoudelijke discussie over onze voorstellen kunnen voeren.

La présidente: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence pour les trois textes (n°s 3070, 3071 et 3072) est rejetée par assis et levé.
De urgentie voor de drie teksten (nrs 3070, 3071 en 3072) wordt verworpen bij zitten en opstaan.*

13.02 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la présidente, nous demandons l'urgence pour la proposition de résolution relative à l'enquête de la Cour pénale internationale sur le meurtre de la journaliste palestinienne Shireen Abu Akleh, n° 3073/1.

Une enquête sur l'assassinat de cette journaliste par l'armée d'occupation israélienne me semble nécessaire, étant donné que l'événement s'est produit voici plusieurs mois sans que, bizarrement, aucune initiative diplomatique ait été entreprise par notre pays. On agit beaucoup plus contre certains pays qui ne font pas le quart de la moitié d'Israël sur le plan de la violation du droit international et des droits humains. Or, en l'espèce, rien n'est entrepris, aucune initiative n'est prise.

Nous demandons l'urgence pour pouvoir avancer sur ce dossier, car nous sommes déjà très en retard. Surtout, dans un contexte où un gouvernement d'extrême droite s'est installé à la tête de l'État d'Israël, la situation sera rendue encore plus difficile, et les crimes encore plus graves. Du reste, nous n'avons pas fini de nous souhaiter la bonne année que, déjà, sept personnes ont été tuées par l'armée d'occupation.

Il serait donc hypocrite de ne pas voter l'urgence pour ce texte, parce que ce serait contraire aux valeurs censées être défendues dans ce Parlement. Si on les défend, il faut être cohérent et voter l'urgence en faveur de cette proposition. Dans le cas contraire, il s'agirait d'un signe supplémentaire de son hypocrisie quant aux droits humains et au droit international.

La présidente: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est rejetée par assis et levé.
De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.*

13.03 Maggie De Block (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, wij vragen de urgentie voor het voorstel van resolutie (nr. 3094/1) betreffende de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Olivier Vandecasteele, ingediend door verschillende leden van de vivaldicoalitie en anderen. De hoofdindieners zijn de heer Jasper Pillen.

La présidente: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

Votes nominatifs

Naamstemmingen

13.04 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, M. Josy Arens a pairé avec Mme Mélissa Hanus.

13.05 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega Chanson geniet nog altijd van het gelukkig

samenzijn met haar pasgeborene. Collega D'Haese zal daarmee rekening houden in zijn stemgedrag.

La **présidente**: Merci.

14 Proposition de résolution relative aux aspects de durabilité lors de la construction et de la démolition d'éoliennes (2073/5)

14 Voorstel van resolutie over de duurzaamheidsaspecten bij de bouw en afbraak van windmolens (2073/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	142	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	142	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(2073/6)**

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(2073/6)**

15 Amendements réservés à la proposition de résolution relative à la santé et aux droits sexuels et reproductifs dans la politique étrangère et la solidarité internationale de la Belgique (2445/1-6)

15 Aangehouden amendementen op het voorstel van resolutie inzake seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in het Belgisch buitenlands beleid en de internationale solidariteit (2445/1-6)

Vote sur l'amendement n° 43 de Sophie Rohonyi cs tendant à supprimer le considérant FF. **(2445/6)**

Stemming over amendement nr. 43 van Sophie Rohonyi cs tot weglating van considerans FF. **(2445/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
Ja	13	Oui
Nee	121	Non
Onthoudingen	4	Abstentions
Totaal	138	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 44 de Sophie Rohonyi cs au considérant LL. **(2445/6)**

Stemming over amendement nr. 44 van Sophie Rohonyi cs op considerans LL. **(2445/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>		
Ja	17	Oui
Nee	124	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	142	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 45 de Sophie Rohonyi cs tendant à insérer un considérant PP/1(n). **(2445/6)**

Stemming over amendement nr. 45 van Sophie Rohonyi cs tot invoeging van een considerans PP/1(n). **(2445/6)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Stemming/vote 3)

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 46 de Sophie Rohonyi cs tendant à insérer un considérant PP/2(n). **(2445/6)**

Stemming over amendement nr. 46 van Sophie Rohonyi cs tot invoeging van een considerans PP/2(n). **(2445/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 4)</i>		
Ja	17	Oui
Nee	107	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	142	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 47 de Sophie Rohonyi cs tendant à insérer un considérant PP/3(n). **(2445/6)**

Stemming over amendement nr. 47 van Sophie Rohonyi cs tot invoeging van een considerans PP/3(n). **(2445/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	17	Oui
Nee	120	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	138	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 48 de Sophie Rohonyi cs tendant à insérer un considérant PP/4(n). **(2445/6)**

Stemming over amendement nr. 48 van Sophie Rohonyi cs tot invoeging van een considerans PP/4(n). **(2445/6)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 5*)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 49 de Sophie Rohonyi cs tendant à insérer un considérant PP/5(n). **(2445/6)**
Stemming over amendement nr. 49 van Sophie Rohonyi cs tot invoeging van een considerans PP/5(n). **(2445/6)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 5*)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 50 de Sophie Rohonyi cs tendant à insérer un considérant PP/6(n). **(2445/6)**
Stemming over amendement nr. 50 van Sophie Rohonyi cs tot invoeging van een considerans PP/6(n). **(2445/6)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Stemming/vote 5*)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

16 Ensemble de la proposition de résolution relative à la santé et aux droits sexuels et reproductifs dans la politique étrangère et la solidarité internationale de la Belgique (2445/5)

16 Geheel van het voorstel van resolutie inzake seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in het Belgisch buitenlands beleid en de internationale solidariteit (2445/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(<i>Stemming/vote 6</i>)		
Ja	125	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	17	Abstentions
Totaal	142	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(2445/7)**
Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(2445/7)**

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

17 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 1er mars 2000 modifiant certaines dispositions relatives à la nationalité belge (partie A) (3057/2)

17 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 1 maart 2000 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de Belgische nationaliteit (deel A) (3057/2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

<i>(Vote/stemming 7)</i>			
Oui	119		Ja
Non	17		Nee
Abstentions	2	Onthoudingen	
Total	138	Totaal	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie A). Elle sera soumise à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel A) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (*Non*)
Reden van onthouding? (*Nee*)

(De heer Jasper Pillen heeft zoals zijn fractie gestemd)

18 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses et modifiant le Code de la nationalité belge (partie B) (3057/2)

18 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel B) (3057/2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Nee*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Le vote n° 8 est annulé)

(Stemming nr. 8 wordt geannuleerd)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(Vote/stemming 7)

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie B). Elle sera soumise à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel B) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

19 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 4 décembre 2012 modifiant le Code de la nationalité belge (partie C) (3057/2)

19 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel C) (3057/2)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)

(*Vote/stemming 7*)

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie C). Elle sera soumise à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel C) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

20 Proposition de rejet par la commission des Naturalisations en ce qui concerne les dossiers repris dans son rapport n° 3057/1, aux pages 3 et 4

20 Voorstel tot verwerping door de commissie voor de Naturalisaties van de dossiers die in haar verslag nr. 3057/1 op bladzijden 3 en 4 zijn opgenomen

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(<i>Vote/stemming 9</i>)			
Oui	138		Ja
Non	0		Nee
Abstentions	0	Onthoudingen	
Total	138	Totaal	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan.

21 Adoption de l'ordre du jour

21 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 19 janvier 2023 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 19 januari 2023 om 14.15 uur.

La séance est levée à 17 h 41.

De vergadering wordt gesloten om 17.41 uur.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 227 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 227 bijlage.

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	142	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	013	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Non	121	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacqueline Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter,

De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	004	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Dallemagne Georges, Fonck Catherine, Prévot Maxime

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	017	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Non	124	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	017	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedeboew Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Non	107	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	018	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	017	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedeboew Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Warmoes Thierry

Non	120	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De

Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Metsu Koen, Moutquin Simon, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	125	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaut Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	017	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	119	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	017	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Dedecker Jean-Marie, Pillen Jasper

Vote nominatif - Naamstemming: 008 (Annulé – Geannuleerd)

Oui	095	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Ducarme Denis, Farih Nawal, Fonck Catherine, Geens Koen, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Vandenbroucke Joris, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van

Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	016	Nee
-----	-----	-----

Bury Katleen, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	138	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaïne Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bogaert Hendrik, Bombled Christophe, Bonaventure Channele, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Laaouej Ahmed, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------